

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉGEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitóléc petit soron 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 562.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, június 27.

Mai számunk főbb közleményei:

Magyar politika angol mintára.
 Elfogadott javaslatok.
 A tüdőbetegek megmentése.
 Nincs gyümölcstermés.
 Harmadfél évi börtön egy aradmegyei jegyzőnek.
 Aradi huszárok csendőrszolgálatban.
 Az elmaradt aradi repülés.
 Gépirókiasszonyból kormányzó.
 Igazságok és hazugságok.
 A megtámadott királyné.
 Izgatás aratósztrájkra.
 A merénylő képviselő fogsága.
 Tarkaságok.

A józanság utján.

Arad, június 26.

Az ellenzék két tagja végre férfiasan beismerte, hogy az a pózoló, hatásából egyre vesztő jelenet, amelyet a képviselőház előtt nap-nap után rendeznek, politikának, törvényhozói működésnek nem nevezhető. Szinte kár, hogy ennek az alkalma holnap, legalább egy időre megszűnik. Ha folytatták volna, ha ennek a komédiának üres, értéktelen volta még jobban lett volna érezhető, talán még többen akadnának az ellenzéken, akik más eljárás követését sürgetnék.

Kelemen Samu és Giesswein Sándor a parlamentben és a politikában eléggé szélső ellentétet jelentenek, hogy a véleményük találkozását figyelemre méltassuk. Márészt mindkettő a komoly parlamenti vitákban az ellenzék legjobb, tudással és alaposággal kiváló tagja, akiknek véleményét az ellenzék se veszi súlytalanak. Kelemen Sa-

mu Szatmárt vasárnap egyenesen, nyíltan állást foglalt a kába jelszó, a lehetetlen követelés ellen, amelyet a népgyűléseken mint teljes komolyságot adnak be a hallgatóságnak. Megmondta: arra gondolni, hogy az elfogadott és a szentesített törvényeket visszacsinálják, meg nem történné tegyék, — képtelenség. Giesswein Sándor pedig egy mai nyilatkozatában mondja ki, hogy az ellenzéknek, ha kötelességét teljesíteni akarja, a parlament ülésén részt kell venni.

Ha illetéktelen személyektől és illetéktelen oldalról nem fogadta volna meg a tanácsot: most az ellenzéknek két igazán illetékes, két különböző frakcióhoz tartozó férfi ad megszívlelni való, józan tanácsot a jövőre nézve. Akármilyen véleménye az ellenzéknek június 4-éről, az ellenzék távollétében elfogadott törvényjavaslatokról: a harcot ezek ellen, vagy más miatt csak a parlamentben és tegyük hozzá: csak parlamenti eszközökkel lehet folytatni. Ha az ellenzék egy része sippal, dobbal és egyebekkel a maga kizárását provokálja, a másik része pedig nem megy be a parlamentbe azért, mert a kizártaakat se engedik be: ezzel a haza javára semmi üdvöset nem követnek el. És nem iratkozhatnak be a nemzet történetébe hőskül és alkotmány-megváltókul azzal se, hogy az Országház-kávéházból fölvonulásokot rendeznek a rendőri kordon elé, közjogi szölamokat és gorombaságokat csapkodva a rendőrtisztek fejéhez, akik sem az egyikkel, sem a másikkal nem tudnak mit tenni. Az pedig hihetetlenül primitív logikára vall,

hogy az ellenzék mindazt, ami nála nélkül történik a parlamentben, meg nem történné tekint, el nem ismeri és a maga távollétével azok törvényességét csökkenti, vagy épen megsemmisíti.

Giesswein Sándor azt mondja, hogy akármilyen történik a politikában, a közgazdasági élet nem szünetelhet egy percrese. Ugy van és nem szünetelhet a társadalmi, a kulturális élet és a nemzeti tevékenység egyéb része, akármennyire bojkottálnák azt az ellenzék tagjai. Zola A háborúban megírja, hogy a mialatt Sedánnál a döntő csata folyt, a harctér szomszédságában egy öreg ember nyugodtan szántott a földjén. Mert ha háború van is, a búzát be kell vetni és majdan le is aratni. Pusztán nem maradhat a föld.

Akármilyen ádáz háború folyt a politikai harcmezőn, az ellenzék nem képzelheti és nem szuggerálhatja a népnek, hogy mindaddig, a míg az ő leveretését jóvá nem teszik, nem történhetik a nemzet szántóföldjén semmi. Történhetik és történik is; csak az a kérdés, hogy az ellenzékkel, vagy a nélkül-e. Mindenki egyetért abban, hogy jobb, ha az ellenzékkel, főként ha az ellenzék komoly ellenőrző és bíráló munkájára komoly erőket akar érvényesíteni; ha azonban ellenzék nélkül történik mindez, akkor a közvélemény csak az ellenzékkel vádolhatja kötelesség-szegéssel, hivatásának félreismerésével.

Örvendetes és a jövőre nézve biztató jelenség, hogy az ellenzékben, a terrorizmus és meggyanusítás ellenére, amely minden, az obstruktoroktól eltérő véleményt

Vármegyei élet.

Írta: Scossa Dezső.

Azt szokták mondani, hogy megfakult a vármegye fénye és a főispáni méltóság is szürke lateinerek kezébe került, akik kalucsniban járnak és kuba szivart szivnak. Eszembe jut az öreg gróf B... főispán esete, amikor W... pénzügyminiszternél járva, akinek előszobájában sokan várakoztak, így szólt a rózsás körmeit ápolgató fogalmazóhoz:

— Mondja meg öcsém annak a rossz fiúknak, hogy gróf B... van itt, aki nem szokott antichambrirozni.

A miniszter jót nevetett, de maga jött a büszke fiú elé.

Meg a hatalmas H... I..., aki a nemzeti agitátorokat a fiókjával tartotta féken. Tele volt a fiók amazok sok csunya törvénybe ütköző dolgaival. Szépen karonfogta az illetőket, bevitte a hivatalába, kihuzta a fiókot és elibük tartott egyet-mást, azután csak ennyit kérdezett:

— Elővegyem?

Olyan szelidek lettek, mint a kezes bárányok s a hatalmas főispán évtizedeken át tartotta a markában nem egy vármegye, de egy egész országrész leglármásabb elégületleneit.

Hát igen, azt méltóztatnak kérdezni, hogy hol vannak már ezek a hatalmas dignitáriusok és hogy nem-e a „hallja kend, János!” képviselő már csak a vármegye tekintélyét, akinek a bajusza épen úgy meg van toldva kóccal, mint azelőtt, de

aki bizony — sajnos, a vármegye ház kapujában való pipázáson kívül ma már a megyei urak váltóinak titkos rendezője.

Ne tessék aggódni, ami elmúlt, újra születik, ha kipu sztul a megyei gentry, jön helyébe másik, talán jobb kedvű, talán még könnyelműbb s feltámad ama bizonyos tekintély, hatalom is, mert tagadhatatlan, hogy az orkán, amely itt a főnixmadarat jelképezi, mindig megvan, ha másban nem, hát a leghatalmasabb, legáltalánosabb érzelemben: a szerelemben.

Hja bizony, hajdan a szerelem is megyei szerkezettel bírt. Jósika báró írja egyik regényében, hogy az ész a szerelemben a főispán s amint az ritkán jelent meg a vármegyében, az ész is nagybárára távol áll a szerelemtől. Hogy továbbá a féltékenység révén a szerelem attribútuma, ahol szerelem van, ott egy kis féltékenység is létezik s ez nem más, mint alispán. A főnöktárus a vágy és óhaj, a szolgabírák a ketteriát és kurmachereket reprezentálják és ritkán vannak exnissziók nélkül, miközben vetélkedésük elmaradhatatlan és az apró szikrákról szükségtelen égést szítanak. A vén asszonyok képezik a peres feleket, akik allegálnak és elfoglalják a főiskust, de néha akaratuk ellenére olyan jó elefántok, hogy Barnumnak sincs külön.

Hagyján, ha a nagy főispánok kivésztek is, de kipu sztulnak a nagy alispánok is: a Földváry Mihályok, aki odacsapta az öklét az íróasztalára s azt kiáltotta oda:

— Az én megyémben én parancsolok.

És nem adott fuvart az öreg a boszniai okkupáció idején, ami miatt sok tinta folyt.

Azt mondják, hogy a mai alispánok inkább királyi tanácsosok, mint alispánok, de hogy a féltékenység csak úgy virágozik, mint annakelőtte.

Édes Istenem, mintha nem volna meg az másutt is!

Én csak azt látom, hogy ha el is kopott, meg is fakult egyet-más a vármegyében, megmaradt és virágozik — a szerelem!

A szerelem, amely mint a családi politika kiegészítője és támogatója, annyi szemrehányásnak volt forrása s egész külön típusát teremtette a megyei potentátoknak, akik néha fölülte állanak a fő- és alispánok, alattomban szövögetik hálójukat, melylyel aztán, ha kell, az egész sok száz tagból álló tekintélyes törvényhatósági bizottság szemeire huzzák a Maja fellegét. Ez a megyei mamák típusa, amely mindig élt és sohasem fog kipu sztulni.

A közigazgatási palánta alig kerül ki az iskolából, alig kezdi el a tollat rágni, valamelyik szolgabírói hivatalnál már megered a kombináció, hogy ugyan melyik, szintén csak guvernant szárnyai alól most kiröppent megyei babával volna összeházasítható. Micsoda boldog helyzet, ugy-e, ahol csak születni nehéz, az asszonyka, a hozomány, a hivatal és az előmenetel megjön magától és a politikai mamák révén, akik minden protekciót ki tudnak jártani. Hát nem csodálom, hogy annyi irigye van a vármegyei berendezkedésnek!

Olykor azonban a megyei mamák is rejteget-

fogadni szokott, két ember a józanság ítéletét kimondta. Holnapról, a mikor a képviselőház nyári szünetére megy, egész az őszig, bizonyára megszaporodik a számuk, meg a szavuk sulya, hódító ereje is. Ezzel a reménnyel mindenesetre jobb, vigasztalódottabb hangulatban lehet a szünet leteltét, az őszi politikát bevárni.

Elfogadott javaslatok.

— A főrendiház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 26.

A főrendiház ma délelőtt ülést tartott. Jósika Samu báró pontban tizenegy órakor nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy a képviselőház a második ülészakban való megalakulásáról átiratban értesítette a főrendiházat. Bemutatta Zemplénvármegye fölliratát, melyben arra kéri a főrendiházat, hasson oda, hogy a képviselőház békes tanácskozásának rendje helyreállítsassék. Mint-hogy a főrendiháznak erre befolyása nem lehet, a fölliratot irattárba helyezik.

Elnök a bizottságoztól előterjesztett javaslatokra nézve sürgősségi indítványt tett.

A főrendiek az indítványt egyhanguan elfogadták.

A főrendiház azután vita nélkül fogadta el a cukoregyezményről, a kecskeméti segítsérről, a postatakarékpénztári alap emeléséről szóló javaslatokat.

Az 1909-ik évi adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslatnál Zselénszki Róbert próf szólalt föl s kifogásai voltak. A javaslatot Teleszky János pénzügyminiszter megnyugtató kijelentései után változatlanul elfogadták.

Fölszólalás nélkül elfogadtak tizenhét vicinális vasutról szóló törvényjavaslatot és miniszteri jelentést. A városok fejlesztéséről, a megyei tisztviselők fizetésrendezéséről s az 1912 ik évi ujoncok megajánlásáról szóló javaslatnál sem volt fölszólalás.

A tárgysorozat ezzel ki is merült s az elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést fél egykor berekesztette.

A főrendiház holnap délután négy órakor még ülést tart, hogy kihirdessék az országgyűlés elnapolásáról szóló királyi kéziratot.

Magyar politika angol mintára.

— A kihurcolt képviselők. —

(Londoni levél.)

Amikor az obstrukció hőseit a parlamentben megfosztották az időpocséklás lehetőségétől, azok hajukat tépve siránkoztak: Ilyen hallatlan mérenyletet az egész világon nem láttak még!

Pedig a magyar parlamentben történt események egyszerűen másolatai azoknak, amelyek nem is régen a világ legműveltebb államában, Angliában mentek végbe. Egy biharmegyei földbirtokos hónapok óta Londonban lakik és az angol fővárosból küldte az alább olvasható amaz érdekes levelet, amelyben elmondja: hogyan végezték ki Londonban az obstrukció dologtalanjait.

Olyan szigorúak az angol házszabályok, — írja — hogy mint Vázsonyi Vilmos a Budapest székesfőváros közgyűlésén mondta: „Nemcsak az eltávolítást ösmerik visszatörési fegyelmi eszközül, hanem a büntetésből való mandátumfosztást, sőt behörtönzést is.”

Történelmi tény az, hogy az angol közvélemény nem az irek obstrukcióját, hanem annak letörését fogadta megnyugvással, ami csaknem ugyanugy történt, mint minálunk. Ezen állításom igazolásául legyen szabad pár szóval beszélnem az angol parlamentben 1881 ben lefolyt obstrukcióról. 1881-ben Irlandban, valószínűleg a „home rulerck“ lázításai folytán, a közbiztonság igen meglazult, bűntények, de különösen politikai természetű merényletek napirenden voltak. A közállapotok teljes elfajulását meggátolandó Gladstone második kormánya törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amely Irlandra vonatkozó szigorú rendőri és büntető intézkedéseket tartalmazott. Ezt a javaslatot az irek törpe kisebbsége megobstruálta. Am az obstrukció mindössze öt ülésen át tartott, igaz, hogy az egyik 20, egy másik pedig 41 óráig tartott, ennek az ülésnek a végén a speaker (elnök) teljesen hasonló indokolással, mint Tisza június negyediken, több felszólalást nem engedett meg és szavaztattott. A sajtó és a közvélemény nagy része helyeselte mr. Brand, a speaker eljárását. Néhány nap múlva ismét ugyanaz történt, mint minálunk, 32 képviselőt karhatalom igénybevételével vittek ki a parlamentből, miután Gladstonet egyenként azal az indokolással zavarták beszédében, hogy

nincs joga beszélni, mert őket illeti a szó. A ház minden egyes esetben megszavazta az eltávolítást. Az első mr. Dillon volt. Miután a speaker felszólítására nem távozott, ennek utasítására megjelent a serjeant at-arms, (kb. főterembiztos, kardot viselő) és a renitens képviselő vállára tette kezét, miután ez erre sem mozdult, megjelent öt szolgá, erre Dillon kijelentette, hogy enged az erőszaknak és távozott, hasonló körülmények közt távolították el Parnellt, a vezért és még 30 társát. Ez az esemény, melyet az angol parlament történetírói az ir képviselők lázadásának neveznek („revolt of the home rulers“), újabb és lényeges házszabályszigorításra vezetett. Idős angol urak, politikusok, akik jól emlékeznek ezekre a dolgokra, beszéltek, hogy az események abban az időben természetesen nagy feltűnést keltettek, az elnök eljárásáról pro és contra sok vélemény hangzott el, de többnyire helyeselték és csakhamar napirendre tértek felette.

Angliában tehát már 30 évvel előbb végeztek az obstrukcióval, noha csak öt napig tartott és három évtized telt el azóta, de még nem ártott meg az angol parlament prestigének, hogy képviselőket erőszakkal távolítottak el és távolíthatnak el még ma is bármely pillanatban. Ez történt és így bukott meg az obstrukció az angol parlamentben ezernyolcszáznyolcvanegyben.

Wertheimstein Viktor.

A törvényesrend ellenségei. Budapestről jelentik: A véderőjavaslatot ma az osztrák képviselőház is végleg megszavazta és így annak törvényre emelkedésének immár semmi akadály nem áll útjában. A magyar ellenzék pedig, ahelyett, hogy az események feltartóztathatlan folyamatából okosan és hazafiasan levonná a konzekvenciákat és keresné és előkészítené a normális kibontakozás útját, olyan ötletekkel kísérletezik az országban, mely máris kezdi unni a meddő tüntetéseket, hogy mulhatatlanul a neveltségesség veszélyeit idézi fel maga ellen. Ilyen ötlet a köztársasági gondolatvaló fenyegetőzés és ilyen az is, hogy a holnapi utolsó képviselőházi ülés alkalmából tömegesen vonulnak a kordon elé, sőt esetleg be is küldenek néhány képviselőt a házba, hogy milyen programmal, az egyelőre titok. De a politika és törvényhozás szempontjából vajmi közömbös is, hogy az ellenzék idáig engedte jutni a dolgokat és ennyire kikapcsolta magát a nemzeti haladás munkájából. Ezt végezze el a saját lelkiismeretével, melyet a nagy kinnal rendezett vidéki gyűlések aligha fognak elhallgattatni.

nek titkos ambíciókat. Egy alkalommal — választások alatt — ott a megyeházán gratuláltam meg egy mamát, akinek a tejszes szája szöske fia szolgabíróvá lett.

— Ugyan hagyja, — felelte az — nem vagyok meglegedve a fiam karrierjével, hiszen ha diplomáciai pályára lép, amint én akartam, régóta etago.

Másnap meg a völegényjelöltek bokrosodnak meg és csak azért se aharják nőül venni a nekik szánt bájos virágszálat, mintha csak valami dacos ellenzéki agresszió szállta volna meg őket! Sebaj! Olyanok is kellene, akik mint aglegények szállnak virágról-virágra a vármegyei virágos mezőkön, hiszen annyi rossz országot vár még kiépítésre s a pribolyi is azért készült el olyan hamar, mert a megye urai jártak oda egy világszép, fiatal özvegy udvarlására.

Igy hát mindig lévén a megyei életnek aktuális eseménye, az estébe szaladó nagy ebédnek nem is viselik meg annyira az embernek egyébként sokak által rontott gyomrát, amelynek gyógyszerre a rozsolis, ma is ott van minden uri porta bőségesen megrakott kamrájában. Hát ez bizonyos keserű folyadék, de talán mégse annyira keserű, mint az a vetélykedés, ami a vármegye és a bíróság között folyik.

Epen negyven esztendeje, hogy a bíraskodást kiválasztották a megye hatásköréből és épen annyi ideje, hogy azon folyik a vita: ki a nagyobb ur, most meg pláne, hogy kit illet meg inkább a VII., VI. és V. díjosztály. Édes Istenem, mintha nem inkább arra kellene törekedni, hogy

a szegény ember mielőbb megkapja az igazságát és a közigazgatási vályu se álljon addig lábatlanul, amíg ügye minden fórumot megjár.

A bíróság emberei shockingot kiabáltak a néhai való jó árvapénzek elkezelésének divatos évadjában, de mivel hogy az árvapénztárak kivették a megyei gyámkodás alól, meg aztán, hogy itt ott bírósági pénzek is elkalódtak, azzal a bizonyos közmondással záródik le ez a vita, amely az almáról meg a fájáról szól.

Maradt a katonaszabadtás nehéz vádja, amivel ma is előhozakodnak. Hajh, hajh! Hol vannak azok a szép idők, amikor az olyan jó üzlet volt, hogy olyan szép szállást is lehetett belőle szervezni, amelynek a neve a mi megyénkben máig is untauglich-tanya. Egész legendák maradtak fenn ebből a korszakból is; a főfizikusról, akinek a csizmaszárából szedték elő a bankókat, mikor a sorozás után osztozkodásra került a sor s az általa bevallott bevételt keveselték a megye urai, meg a híres R... jegyzőről, aki mesékkel ámitotta el a hiszékeny népet. Egyik meséje különösen érdekes.

A parasztagzda hazamegy és így szól a sorozás előtt álló Pesta gyerekekért siránkozó anyjukhoz.

— No, tudom már, mit kell csinálni a Pesta dolgában.

— Mondja kee...

— Most beszéltek a malom alatt, hogy oda-fönn Bécsben csak sirt rít a királyné ő szent felsége. Vigasztalták, gyógyították, de nem használt.

— Miért sirsz risz, szentem? — kérdezte az ura, a császár.

— Hogyne sirnék, mikor a Rudi fiam sor alá kerül — zokogott a szegény asszony.

— Ne ríj no, majd beszélék R...rel, ha az nem segít, akkor senki se tud segíteni.

— És az ilyen mesék alapján az anygalos bankók sok helyről odavándoroltak a ravasz jegyző zsebébe, meg tán tovább is, — a főfizikus csizmaszáráig.

Nem tehetek róla, de nekem ezek az agyafurt huncutságok is annyi humorral vannak telve s olyan kedvesek, hogy nem tudok örülni annak az osztálynak pusztulásán, amely századokig védte a hazát azért a darab papirosért, amely az armá-lisa volt s amelyet széttepert, mihelyt a többinek nem tetszett.

Igy vesztek ki a cimeres mezők, pedig de sok nagyhangu ur kutatja azokat titokban a megyei levéltár poros aktái közül, hogy föltámassza.

En nem tudok örülni, mikor egy-egy gentry letörik. Mindig a fülemben cseng a megyei dárídók rikoltozó klarinétja hangjánál a nóta: sohase halunk meg! s mindig azt gondolom, hogy csak azok nem halhatnak meg, akik győzni tudnak az idők fölött. A hadi taktika is azt mondja, hogy aki le akarja győzni az időt, adja meg magát neki! A vármegye is megadta magát az időnek, azzal halad — ne oltogassuk hát erőszakosan a hamvadó tüzet, mert mi lesz velünk, minél melegsünk, ha nagy hideg talál lenni?

A tüdőbetegek megmentése.

— Nagy-gyűlés az aradi városházán. —

Arad, június 26.

Pár hét előtt került csak előtérbe az a terv, hogy Aradon is alakuljon meg végre a tuberkulózis ellen védekező egyesület és egészítse ki a város fejlődő és gyarapodó közegészségügyi intézményeit a tüdőbetegekkel foglalkozó dispenzairral. Az előkészítés munkájában *Urbán Iván* főispánnal az élükön olyan férfiak vettek részt, hogy rövidesen célt ért tevékenységük: az aradi tuberkulózis dispenzair egyesület ma megalakult.

A városháza közgyűlési termében délután 4 órára nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze. Hölgyeken, a társadalom vezetőemberein kívül különösen az aradi orvosi kar tagjai mutatták meg érdeklődésüket és az ügy szolgálatába szegődésüket jelenlétükkel. Ott voltak a közgyűlésen:

Dr. Tisch Mórné, Vannay Gyuláné, Mantag Sándorné, Hegedüs Lászlóné, Glück Károlyné, dr. Wiener Gyuláné, Kürt Józsefné, Freud Irma, Lévy Adolfiné, Bau Aladárné, Singer Eleonóra és még mások. A férfiak közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Fábry Sándor dr. Acsev. vezérigazgató, Dálnoky-Nagy Lajos alispán, Varjassy Lajos polgármester, Kadas Kálmán főjegyző, Kovács Vince, Vannay Gyula városi tanácsnokok, Kilényi János főszámvevő, Zubor Andor tb. főjegyző, Nachtnébel Ödön városi tb. főmérnök, Múlek Lajos dr., Parecz Béla dr., Hegyi Albert, Schwarcz Zsigmond, Maresch Gyula, Hoffmann Antal, Mayer Miksa törvényhatósági bizottsági tagok, Tisch Mór dr. városi tiszti főorvos, Hermann I. Károly dr., a munkásbiztosító pénztár főorvosa, Löwinger Miksa dr. kórházi osztály főorvos, Leitner Ernő dr., a gyermekmenhely igazgató-főorvosa, Visky Pál dr., a gyermekkorház igazgató-főorvosa, Borsos Béla dr. vármegyei főorvos, Kabdebó János dr., Bácskay Béla dr., Prohászka László dr., Kabdebó György dr., Schreiber Vilmos dr., Hecht Arnold dr., Keppich Jakab dr., Vass Sándor dr., Grossmann Emil dr., Stauber Andor dr., Singer János dr., Kugel Ede dr. orvosok, Luka Laureán dr. gör. kath. esperes, Frint Lajos dr. ev. lelkész, Reinhart Gyula, a munkáspénztár elnöke, Back Sándor, a munkáspénztár ügyvezelő-igazgatója, Vizer Aladár tb. városi főszámvevő, Visy Ferenc városi főpénztáros, Joó Béla, Bökényi Arisztid-árvászeki ülnökök, Salacz Béla fogalmazó, Hesch Vilmos, Szokoly Sándor gyógyszerészek, Heppes Miklós nyug. táblabíró, Tenner József, Tenner László, Domán Sándor, Somogyi Sándor, Leipnicker József, Rozvány Pál és mások.

A közgyűlés elnöki székében a gyengélkedő *Urbán Iván* főispán helyett *Varjassy Lajos* polgármester ült, akat rövid megnyitó beszédben *Tisch Mór* dr. városi tiszti főorvos kért meg az ülés vezetésére. A közgyűlés első felszólalója *Fáy Aladár* dr. közegészségügyi főfelügyelő volt, az országos tüdővészellenes mozgalom központi vezetője, aki a belügyminisztérium megbízásából vett részt a közgyűlésen.

Fáy Aladár dr. beszédében rámutatott, hogy mennyire szükséges Magyarországon ilyen egyesületek alakulása, mert a tüdővész az országnak olyan csapása, amelyet csak az ismer, aki bővebben foglalkozott vele és összehasonlítja a magyarországi állapotokat a külföldiekkel. — Szégyenteljes állapot, hogy az utóbbi tíz év minden faredsága dacára még mindig a legutolsók vagyunk a balkáni államoktól és Oroszországtól tekintve a tuberkulózis elleni küzdelemben. Mig Európa többi országaiban 10.000 ember közül csak 16—17 hal meg tüdővészen, nálunk kétszer annyit pusztít el a tuberkulózis. Az utolsó öt esztendőben már biztató tünetek vannak. *Andrássy Gyula* gróf volt az első, ki módof adott arra, hogy valamit tegyünk a tuberkulózis ellen. *Andrássy* adott elegendő összeget 1906-ban, hogy meg tudjuk indítani a küzdelmet, amelynek volt is eredménye, mert mig 1906-ban minden 10.000 ember közül 38-an haltak meg, most már csak 33-an. Ez nem nagy eredmény, de mégis 8—9000 emberrel kevesebb hal meg évenként, mint 5—6 évvel ezelőtt. Ez már magában véve is elég biztató arra, hogy folytatni kell a küzdelmet, nagyobb erővel és pedig azáltal, hogy dispenzairokat állítunk fel. Ismerteti ezután a dispenzairre hivatását. Az elsőt Lüleben állították fel és dispenzairnek azért nevezték el, mert itt osztották szét a szegényeknek a segélyeket. Eből azonban az a szerencsétlen nézet keletkezett, hogy a dispenzairre csak ajándékokat osztogatnak. Ez pedig nem áll, mert

nem ez a dispenzair tulajdonképeni feladata. Ezt legjobban bizonyítja *Kaument*, a dispenzair megalkotója, aki azt dispenzair prevantóriumnak nevezte, hogy kifejezze azt, hogy a dispenzair feladata megelőzni a betegséget, vagyis megmenteni az egészséges embereket, akiket a tüdőbetegek családjában találnak — Miután így általánosságban kifejtette a dispenzair forgalmát, beszéde végén ismét kijelentette, hogy a belügyminisztérium szívesen támogatja az aradi akciót.

— Az anyagi támogatás kérdése — mondotta *Fáy* dr. — már el van intézve. A belügyminisztérium a dispenzair felszerelésére mintegy 3000 korona, a fentartására pedig évi 5000 korona állami szubvenciót fog kiutalni.

Az éljenzéssel s tapsal fűgadtott beszéd után *Bácskay Béla* dr. társadalmi szempontból ismertette a tüdővészellenes mozgalom jelentőségét.

— Tudjuk — ugymond — hogy az állam és a hatóság a maga részéről támogatja a dispenzairt, de ezenkívül az egész társadalom támogatására van szükség. Majd egy hasonlattal él: van egy város, melyben csupa faház van, majd lassanként kőházak is épülnek. Ekkor tűzoltóságot akarnak létesíteni. Ezt ellenzik a kőházak birtokosai, mert az ő házukat nem fenyegeti veszély. Ez neveltséges, önző és ostoba felfogás. Mert nincs olyan ház, amelyet tűzveszély ne fenyegetne. Hiszen a legjobban biztosított ház ablakán is berepülhet egy zsarátnok és kigyulad a ház. Ép úgy vagyunk a tuberkulózissal szemben is. Tudjuk, hogy fertőzés útján terjed, úgy bárki megkaphatja. Épen ezért a nem betegek is saját jól felfogott érdekükben is támogathatják az egyesületet. Felhívja az egész társadalmat úgy az anyagi, mint az erkölcsi támogatásra. Az anyagi abból álljon, hogy a tagdíjakat befizessék, az erkölcsi pedig abban, hogy ki-ki barátai, ismerősei és az arra szorulókat figyelmeztetse a dispenzair-re. Elsősorban az orvosokat kéri támogatásra, hogy ha egy beteget találnak, úgy arra rögtön hívják fel a dispenzair figyelmét.

Hermann Károly dr. munkásbiztosító pénztári főorvos a létesítendő dispenzairre jövő feladatát vázolta tartalmas beszédben.

A tudás és a felvilágosítás a tuberkulózis ellen a legelősebb s a legbiztosabb fegyver, — mondotta többek között. — Tudni kell azt, hogy a tuberkulózis kezdetleges stádiumban gyógyítható és fel kell világosítani a gazdagot és szegényt egyaránt, hogy a betegségtől megóvhatjuk magunkat. Ezen célt legbiztosabban egy tüdőbeteg gondozó intézet, u. n. dispenzairre felállításával lehet elérni, mert ennek lesz a feladata az első ütközetet megvívni. Engedjék meg, hogy elmondjam azt, hogyan képzelem el ezt az egészet. Egy ember elmegy a dispenzairre, mert köhög. Ott kikérdezik, felvesznek minden fontos adatot róla, szüleiéről, keresetéről, családi állapotáról, anyagi viszonyairól stb. és ezt közlik a dispenzairt vezető orrossal. Ez megvizsgálja a betegnek egész szervezetét és ennek végeztével köpetvizsgálatot eszközöl, melynek eredménye után vagy konstatálja a tuberkulózist, vagy nem. Ha tényleg gümőkórban szenved az illető, mindjárt gyógykezelésbe is veszi és mindjárt ki is oktatja, hogy nem szabad a földre köpni, hanem a neki ajándékozott, mindig magával hordandó *Detweiler*-féle köpöcseszébe, mert csak így mentheti meg hozzátartozóit a fertőzés veszélyétől. Ugy a betegnek, mint hozzátartozóinak tudnia kell azt, hogy a tüdőbeteg köpete terjeszti a fertőzést, ezért kell a köpetet megsemmisíteni. Miután az orvos így kellőképen kioktatta, tudakozódik az élelmézéséről, mely ha szükös, intézkedik, hogy tápszersegélyben részesüljön, tejet, húst, stb. utalványoz. A dispenzair csak járó betegeket kezel, fekvő betegről másképen kell gondoskodni. Ezért akarjuk a dispenzair mellé az üdültelepet felállítani, mely olcsó pénzért ugyanazt nyújtja, mint a drága szanatórium. Ez a tulajdonképeni gyógyítóhely, hiszen tudják, hogy a tüdőbetegeknek levegő, nap és tápszer kell főképen és ezeket is mind bőségesen fogják megkapni. Azonban még ez sem elég, mert mi történjék egy olyan család gyermekével, hol az apa ugyan egészséges és keresőképes, de az anya szenved tuberkulózisban? A tuberkulózis nem öröklődik át, hanem a gyermekek fertőzve lesznek a szülőktől. Ezért kellett összefognia három nagy tényezőnek, hogy a tuberkulózis ellen a küzdelmet felvegye. Ez a három tényező Arad városa, az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár és az állami gyermekmenhely. Ezután *Kabdebó György* dr. az általa nagy

alapossággal s körültekintéssel kidolgozott alapszabályokat olvasta fel, amelyhez *Heppes Miklós* és *Hecht Arnold* dr. szólaltak fel. *Heppes* kisebb módosítást ajánlott, de azt elvetette a közgyűlés, miután az eredeti szöveget helyesebbnek találta. *Hecht Arnold* dr. felszólalásában azt fejtette, hogy a dispenzair-nek nem volna szabad a betegek gyógykezelésével foglalkozni, mert ezzel a népszerűségét elveszti. Külföldi példákra hivatkozott. Azt ajánlotta még, hogy az egyesület sürgesse meg a fertőtlenítő intézet felállítását, továbbá a dispenzairben létesítsenek állandó köpetvizsgáló állomást. *Hecht* dr. szavaira *Varjassy Lajos* polgármester válaszolt és rámutatott arra, hogy ezek a kérdések csak később lesznek aktuálisak, amikor már az ügykezelést állapítják meg és így a felszólalást egyszerűen tudomásul vette a közgyűlés, az alapszabályokat az eredeti szövegben egyhangulag elfogadta s kimondotta az egyesület megalakulását.

Végül *Varjassy Lajos* elnöklő polgármester indítványára a további teendők elvégzésére *Urbán Iván* főispán elnöklete alatt a következőkből álló végrehajtó bizottságot küldte ki: A város részéről *Varjassy Lajos* polgármestert és *Tisch Mór* dr. tiszti főorvost, a munkásbiztosító pénztár részéről *Reinhart Gyula* elnököt és *Hermann Károly* dr. főorvost, az állami gyermekmenhely részéről *Leitner Ernő* dr. főorvost, a kórház részéről *Zimmermann Károly* dr. igazgató-főorvost, a gyermekkorház részéről *Visky Pál* dr. főorvost, a dispenzairre és az üdültelep részéről az azok vezetésére kijelölt *Kabdebó György* dr. és *Grossmann Emil* dr. orvosokat, továbbá az egyesület négy tagját: *Andrényi Károly* bárót, *Krenner Miklós*t, *Múlek Lajos* drt és *Neuman Adolf*ot.

Az alakuló közgyűlésre *Müller Kálmán* báró, a budapesti kórházak volt igazgatója is megígérte, hogy lejön, azonban szándéka végrehajtásában a főrendiház mai ülése akadályozta. *Müller* báró kérésére jött azután Aradra a tuberkulózis mozgalom központi vezetősége részéről *Fáy Aladár* dr. egészségügyi főfelügyelő.

Harmadfél évi börtön egy aradmegyel jegyzőnek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26

Hat évvel ezelőtt került *Marosborsára Knauer* József segédjegyző. A megnyerő modoru embert csakhamar úgy felettesei, mint a község lakói annyira megkedvelték, hogy a segédjegyző vezető szerepet vitt a község társadalmi életében. Felettesei annyira megbiztak benne, hogy a közpénzek kezelését is rá bízák.

Alighogy elfoglalta azonban állását, megbetegedett a felesége, majd pedig a gyermekei. Az orvosi és fürdőköltések nagy összeget emésztettek fel; a segédjegyző különben is költséges életmódot folytatott. A fizetése nem bizonyult elegendőnek s a jegyző közpénzekhez nyúlt. Első ízben 1906-ban költött el a befolyt községi jövedelmekből 1960 koronát, röviddel rá pedig újabb 426 koronát. Másfél év alatt a hiány körülbelül 5000 koronára növekedett.

1908-ban rovincsolás alkalmával felfedezték a szabálytalanságokat s *Knauer*t felfüggesztették. A bűnös segédjegyző fűhöz-fához kapkodott, kölcsönt akart szerezni, hogy a hiányt megtérítse, de az nem sikerült neki. Ekkor újra bűnös eszközhöz folyamodott: váltókat hamisított s azokat a pénztintézeteknél leszámítottatta.

A hiányt így megtérítette s a veszély ideig-óráig elmúlt. A lejáratoknál azonban rájöttek a bűnös manipulációra s a pénztintézetek büntető feljelentést tettek *Knauer* ellen.

Több, mint egy éve huzódik már az ügy az aradi törvényszéknél. A terhelt beismerésben volt ugyan s így a vizsgálatot hamarosan letöltették, azonban a főtárgyalásokon *Knauer* nem jelent meg s így az ügyet nem lehetett letárgyalni.

Végre egy hónap előtt az ügyész indítványára a törvényszék előzetes letartóztatásba helyezte *Knauer*t.

Az ügyben ma tartották meg a főtárgyalást *Bitó* József kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt.

Knauer beismerte bűnét s így a tanúk kihallgatásától *Fikler* Károly dr. ügyész elállott. A törvényszék a vádlottat egyrendbeli hivatali sikkasztás és magánokirathamisítás büntette miatt *Révész* Mór dr. védő által fölhozott enyhítő körülmények figyelembe vételével *másfél évi börtönre* ítélte. Az ítélet jogerős.

Igazságok és hazugságok

— Amiket a politika termel. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 26

A mostani politikai viharok sok hazugságot termelnek. A legnagyobbak közül való volt az, amely ma egy ismert fővárosi lapban jelent meg. A lap az osztrák képviselőház elnökének állítólagos nyilatkozatát közli, amelyben az elnök súlyosan elítélte Tisza István működését. Ma aztán kiderült, hogy a nyilatkozatból egy szó se igaz. Az osztrák parlament elnöke egyáltalán nem beszélt Tisza Istvánról. Ilyen fegyverekkel dolgozik a „becsületes“ ellenzék.

Koholt nyilatkozat.

Félhivatalosan jelentik: A *Pesti Hírlap* mai száma azt írja, hogy egyik munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott *Sylvester* Gyula dr.-ral, az osztrák képviselőház elnökével. A közlemény szerint *Sylvester* dr. állítólag súlyosan elítélte a legutóbbi parlamenti eseményeket, valamint a kormány és Tisza István gróf eljárását. A *Pester Lloyd* egyik munkatársa kérdést intézett *Sylvester* elnökhöz ebben az ügyben. Ma az elnök titkára, *Sartorius* dr. is kijelentette, hogy az elnök ilyen nyilatkozatot semmi körülmények között nem tett, mert ha tett volna, neki arról feltétlenül tudnia kellene. Maga *Sylvester* elnök a következő választ adta:

— Felkérem és meghatalmazom önöket, hogy a legelősebben cáfolják meg, mintha én bárkinek is intervjút adtam volna. Természetesen én is nagyon szívesen beszélek újságírókkal. De kijelentem: ill etlen valótlanosság (ungehörige Unwahrheit) az, hogy én akár Tisza István házelnökről, akár a miniszterelnökről, akár a magyar parlamenti eseményekről nyilatkoztam volna. Egy-két nappal ezelőtt beszélgettem ugyan újságírókkal, de akkor csak az osztrák politikai helyzetről és az osztrák parlamentről beszéltem.

— Az illető laptudósító már a beszélgetés folyamán megkísérelte kérdéseit az én válaszómmá formálni, de én mindannyiszor azt válaszoltam, hogy nem avatkozom más parlament ügyeibe és egyáltalán nem nyilvánítok véleményt.

— Ami a mi képviselőházunkat illeti — mondtam — nálunk többségi uralomról egyáltalán nem lehet szó, mert többségünk kisebbségekből áll és ezek a kisebbségi pártok megkövetelik jogait. Épen ezért olyan többséguralom, amely más parlamentben megvan, nálunk lehetetlen. Az osztrák képviselőház házszabályainak módosítása tekintetében annyit mondtam, hogy a házszabályok nálunk némi bürokratizmustól eltekintve a tárgyalás gyorsaságát és egyszerűségét már biztosítják.

— Végül sajnálkozásomnak kell kifejezést adnom, hogy olyan nyilatkozatokat adtak a szájamba, amelyeket nem tettem meg.

Öszinte beszéd.

Politikai körökben feltűnést keltett, hogy tegnap egy dunántúli küldöttség élén *Serényi* Béla földművelési miniszter elé járult *Giesswein* Sándor keresztényszociálista képviselő is, holott a véderő megszavazása után a szövetszertett ellenzékhez csatlakozott. Az ellenzék körében rossz néven vették *Giesswein*nek ezt a lépését, a melylyel mintegy megbontani látszott azt a szolidaritást,

amely szerint a szövetszertett pártok a kormány nyal szemben minden érintkezést megszüntettek.

Egy fővárosi hírlapíró ma kérdést intézett *Giesswein* Sándorhoz a tegnapi küldöttség dolgában s *Giesswein* a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A küldöttség Győr és Mosonvármegyék-ből jött fel, hogy egy a vármegyékre nézve nagyfontosságú kérdésben, a Kisduna hajózhatóság tétele érdekében járjon el. Ennek az ügynek fontosságát a mostani politikai helyzet sem alterálhatja, mert akárki is a miniszter. kötelessége az ország érdekét előmozdítani. A Kisduna hajózhatóság tétele még világkereskedelmi szempontból is figyelembe jön. A küldöttségben Győr megyéből *Németh* Károly, Mosonból két képviselő és több ellenzéki választó volt jelen. Én már régen megígértem a mosoniaknak, hogy csatlakozom a küldöttséghez. Résztvelemnek politikai jelentősége nem volt, csak közgazdasági, a közgazdasági élet pedig, az én felfogásom szerint, nem szünetelhet semmi körülmények között sem, mert akkor az ország menne tönkre. Én határozottan ellenzéki vagyok. Június 4-ét törvénytelen aktusnak tartom, melyet reparálni kell. De az eljárási módra nézve az a nézetem, hogy nekünk a parlament ülésén részt kell venni és én szükség esetén részt is fogok venni.

Szeged és Abaujmegeye.

Kassáról jelentik: *Abauj-Torna* vármegye ma tartotta rendes évi közgyűlését, a melyen a politikai helyzettel is foglalkoztak. A közgyűlést megelőzően az ellenzék a vármegyében erős agítációt fejtett ki, amelyet *Hadik* János gróf volt államtitkár személyesen vezetett.

A vármegyei állandó választmány a kormány magatartását elítélő javaslatot terjesztett be. *Bárczay* Ferenc munkapárti képviselő ezzel szemben egy, a zempléni javaslatához hasonló békejavaslatot nyújtott be. *Hadik* János fősztólalása után 99 szavazattal 67 ellenében az ellenzéki bizalmatlansági javaslatot fogadták el.

A Budapest székesfőváros körirata tárgyalásánál, mely fősztólítja a kormányt, hogy csinálja meg a választójogot, az állandó választmány napirendreterést javasolt.

Nyúlász János bizottsági tag ezzel szemben indítványt terjesztett elő, amelyben felszólítani kívánja a kormányt és a képviselőházat, hogy minél előbb léptessen életbe a radikális demokratikus választójogot.

Az indítványhoz többen hozzászóltak, kifejtve, hogy csakis nemzeti alapokon nyugvó választójogot lehet követelni.

Végül kompromisszumos javaslatot fogadtak el, amelyben a választójog demokratikus és liberális alapokon való megvalósításáért a képviselőházhoz intézendő föllíratot határoztak el.

Szegedről jelentik: A város közgyűlése ma délután tárgyalta a kormánynak bemutatkozó leiratát és ezzel kapcsolatban *Kelemen* Béla dr. országgyűlési képviselő és társai indítványát, hogy a város a kormánynak szavazzon bizalmatlanságot. *Taschler* Endre főjegyző ezzel szemben javasolta a tanács nevében, hogy a leiratot vegyék tudomásul annak kifejezése mellett, hogy *Lukács* László miniszterelnököt és kormányát törvényes működésében a város hazafiai buzgalommal támogatja és *Kelemen* Béla indítványa felett térjenek napirendre. *Kelemen* Béla és *Becsey* Károly az ellenzéki álláspont jogosultságát vitatták, mire *Pálffy* Dániel a munkapárt nevében szólalt fel és azt fejtegette, hogy az ország gazdasági érdeke megköveteli a rendet és nyugalmat és így bizalmatlansági indítványra nincs ok. Szavazásra kerülően a sor a közgyűlés 73 szóval 54 ellenében a tanácsai javaslatot fogadta el.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

Bajban az olasz sereg.

— Háboru a végtelenségig. —

Távíráti tudósítás.

Páris, június 26.

Az olasz-török háboru helyéről, Tripoliszból, két igen érdekes híradást közlünk alább, amelyekből kiderül, hogy az olaszok — legalább egyelőre — hasztalanul fáradoznak azon, hogy Tripoliszt a magukénak mondhassák. Az egyik hírt *Enver* bégnek, a híres török hadvezérnek egy magánlevele adja, amely a párisi *Eclair* lapban jelent meg. A török vezér egyik rokonához intézett levelében a többi közt ezt mondja:

Helyzetünk napról-napra erősödik. Az olaszok nagy bajban vannak és már régen elvesztették önbizalmukat. Csak a minap történt, hogy egy százötven főnyi olasz század, amelyet több tiszt vezényelt, megfutamodott egy török őrzőparancsnok elöl, amelyben csak husz ember volt. Az ellenség üldözésekor, amely mellesleg megjegyezve, hat embert vesztett, ami őrzőparancsnok olyan vakmerő volt, hogy hatszáz méterre bátorkodott az ellenséges sánchoz. A három ágyu, amelyet az olaszoktól elvettünk, most volt tulajdonosa ellen dolgozik. A patronok átdolgozására kis laboratóriumot rendeztünk be és legalább két millió patron számára elegendő puskaanyagunk van. Ehhez még a csempészet is sok fegyvert és municiót szolgáltat nekünk, de rendszerint az ellenségtől magától vesszük el, amire szükségünk van. Ennek következtében igen hosszú időre el vagyunk látva hadiszerrrel. Továbbá nagy készletünk van élelemből. Az aratás délen már megkezdődött. Szóval: helyzetünk több, mint kielégítő és semmi esetre sem rosszabb, mint az olaszoké. Senkinek sem jut itt eszébe, hogy az ellenséges csapatok számával és erejével törődjék. Valamennyiünknek egy a gondolata: meg kell mentenünk az ozmánságot, vagy pedig elpusztulunk. Az arabok is készek arra, hogy életüket föladjozzák a hazáért. Mindent egybevetve, nagyon meg vagyok elégedve és tele vagyok jó reménységgel.

A másik hírt a *Frnf. Ziq.*-nak a török főhadiszálláson levő tudósítója küldte lapjának. Ez az újságíró a többi közt így nyilatkozik:

A hiányos fölkészülés, amellyel az olaszok ebbe a háboruba belementek, *keservesen megbooszuja magát*. A kis katonai sétából igen hosszadalmas guerilla háboru lett. Egyáltalán nem tudható, mikor mondhatják az olaszok, hogy valóban ők az ország urai. Igaza van *Ameaglio* olasz tábornoknak, aki azt mondja, hogy az ország belsejébe való előrenyomulás ostobaság lenne, mert rengeteg pénz- és emberáldozattal járna. *Nem igaz, amit az olaszok hirdetnek*, hogy Tripolisz környékéről egyre több arab meghódol. A Tripoliszban levő araboknak nincs olyan jó soruk, mint a vidéken levőknek és a kinek talán hajlandósága volna is a meghódolásra, annak is lehetetlen a városba való bejutás, mert a legszigorúbban ellenőrzik egymást az arabok. A törökök és arabok közt most semmiféle ellentéttről sem lehet szó. Mindenütt egy az óhaj: a gyűlölt ellenséggel nyílt csatában szeretnének találkozni, a hol nem vonulhat vissza olyan könnyen tizenöt centiméteres ágyui mögé. A törökök minden nehézséggel szemben nagyszerű ellenállást tudtak szervezni. Valamennyi törzs egyesült a török zászló megvédésére. A török kormány a mohamedán világban elveszitené minden tekintélyét és befolyását, ha most olyan békét akarna kötni, amely az országot átengedi az olaszoknak. Ameddig Olaszország valóban meg nem hódította az országot, addig az arabok nem fogják az uralmát elismerni. Minden jel arra mutat, hogy ez a háboru évekig el fog húzódni.

Izgatás aratósztrájkra.

(Elkobozott lázító szociálista kiáltvány.
— Lefoglalások Aradmegyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

A szociáldemokrata-párt mindent elkövet, hogy vezetői mandátumot szerezzék a képviselőházba jussanak. A vezérek saját érdekeik elérése céljából felakarják lázítani a magyar munkásságot. Az ipari alkalmazottak után most a szorgalmas arató munkásokra spekulálnak. A budapesti szociáldemokrata-párt ma sok ezer kiáltványt küldött Aradmegyébe és az ország ama részeibe, ahol nagy kiterjedésű gabonaföldek vannak. A bünszándékkal terjesztett röpiveket azonban a budapesti ügyészség távirata alapján lefoglalta a hatóság. A nyomtatvány *enyhébb* kitételei ezek:

„Az ország egyik közepe hetek óta lángban áll. Egy örült, akiről nem tudni, hogy az örülete nagyobb e, vagy a gazsága, Tisza István ragadta kezébe a tüzes csóvát és gyilkolt az esztelenység veszettégével és a bolondok beszámíthatatlanságával.”

(A felhívás azután elmondja, hogy a képviselőházban egy *beesületes ember* (!) Kovács Gyula rálőtt Tisza Istvánra, nem találta el és önmagát lötte főbe.)

„Mindez a sok hitványság azért történt, hogy az általános választó jog meg ne valósuljon. Kevesebb jogot, több szuronyt, ez a munkapárti csürhe jelszava. A dolgok eljutottak odáig, hogy a földmunkások cselekvéshez fognak. Károlyi Mihály gróf egy sorban harcol a mi jogunkért. Közrendőrökkel birokra kél, odadobja életét, *testét kékre verik* (?) és ruháit letéve lökik az utcára. Nem hátrál, nem csügged, hanem harcol tovább. Hát ti földmunkások kevesebbek akartok lenni, mint Károlyi gróf, amikor a ti jogotokról van szó?

Megengedhetitek-e, hogy az ügy csak azért bukjon el, mert ti nem álltatok melléje. Tétlenek tudnátok maradni akkor, amikor minden eszközt megragadva harcolnotok kellene? Megengedhetitek-e, hogy a ti igazságtok és a ti szabadságtok, a ti harcotok nélkül jusson győzelemre.

Urak! Ezeket a kérdéseket intézik hozzátok a földmunkások: Ti ostrom alá helyeztétok az ország fővárosát, mi lenne akkor, ha mi ostrom alá helyeznők az ország földjét? Ti kivetétek a választói jog barátait a parlamentből, hátha mi kidobnánk a választói jog ellenségeit a pusztaiból! Ti fegyvert ragadtatok a kezetekbe mi ellenünk, mit szólnátok hozzá, ha mi *nem vennők* kezünkbe a munka szerszámaikat? Ti ki akartatok bennünket zárni továbbra is a jogból, mi lenne ha mi titeket kizárnánk az ország éleskamrájából?

Olyan kérdések ezek, amelyekre még nem feleltünk határozottan, de már gondolkozunk rajta. Földmunkások! *Álljon talpra egész Magyarország földmunkássága!* Ha áldozatot kell hoznunk, hozunk áldozatot. Áldoztunk másoknak, áldozunk egyszer magunknak is!

Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter intézkedése folytán a *Népszavát* az államvasutak összes pályaudvarairól *kihíltották*. A lap kiadóhivatala plakátokat nyomtatott, amelyben erről értesíti az olvasó közönséget, azonban e plakátok kiragasztására egyetlenegy fővárosi hirdetési vállalkozó sem vállalkozott. Félhivatalosan jelentik: A budapesti királyi ügyészség a *Népszava* című napilap ellen *Éljen a köztársaság!* című cikke miatt, amely a június 25-iki számban jelent meg, a büntető törvénykönyv 176-ik szakasza alapján az eljárást megindította. A törvény hivatkozott szakasza a következőképp hangzik:

Öt évig terjedhető államfogházzal büntetendő az, aki a 171-ik szakaszban meghatározott módon a király sérthetetlenségét, a trónöröklés törvényes rendjét, az alkotmányos államformát, vagy

a törvény kötelező erejét megtagadja. Ugy szintén az is, aki az alkotmány egyes intézményei, a monarchia másik államával fennálló kapcsolat, vagy a magyar államot képező országok közt fennálló államközösség ellen, avagy a királynak, az országgyűlésnek, az országgyűlési bizottságoknak, vagy a közös ügyek tárgyalására hivatott bizottságoknak törvényes joga ellen lázít.

Aradi huszárok csendőr-szolgálatban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Tudvalevő, hogy hetek óta csendőrrjáratok tartják fenn a rendet a magyar fővárosban. Mintegy ezer csendőr van fenn Budapesten az ország különböző vidékeiről, így természetesen Aradmegyéből is. Ennek következtében az ország egyes kisebb községeiben a lakosság csendőri védelem nélkül maradt. Különösen Csongrád megyében érzik a falvakban a csendőrség hiányát. A hatóságok úgy segítenek ezen az anomálián, hogy huszárokkal helyettesítik a községekben a lovas csendőröket.

A mai napon például az aradi 12. számú közös huszárezred negyedik és ötödik századából *hatvannégy katonát szállítottak el Szentesre* az ottani csendőrszárnyparancsnoksághoz, amely aztán a különböző községeket fogja beosztani a csendőrökkel. Ez az állapot mindaddig fennmarad, amíg az illető községek csendőrei a fővárosban teljesítenek szolgálatot. Az aradi huszárokat egy őrmester vezette. Följegyezzük még, hogy Aradon is teljesítenek tizenkettedik ezredbeli huszárok csendőri szolgálatot. A mai napon két huszár kezdte meg ezt, amely azonban nem közrendészeti szolgálat, hanem a csendőrszakasparancsnokság belső ügyeire vonatkozik.

Különben országszerte megindult a huszárok szállítása. Az államvasutak igazgatósága erre vonatkozólag már egy rendeletet is kapott a honvédelmi minisztertől, amelyet az állomáslönökökhöz továbbítottak. A rendelet így szól:

Értesítjük, hogy a magyar királyi csendőrség legénységi állománya legközelebb háromezer katonakarhatalmi legénységgel fog kiegészíttetni. Ez a katonai-karhatalmi legénység csendőri vezetés mellett közbiztonsági szolgálatra fog alkalmaztatni és ennek jelölül balkarján fehér karszalagot fog hordani.

Ez a szöveg annak a rendeletnek, amelylyel a hatóságokat értesítik a katonaságnak a közbiztonság szolgálatában való felhasználásáról. Egyelőre csak háromezer emberről van szó, de valószínű, hogy legközelebb még több katonát vezényelnék ki.

SPORT.

+ A Budapesti Atletikai Klub Aradon. Az A. A. K. tavaszi szezonjának ketségkívül legérdekesebb mérkőzése lesz a Budapesti Atletikai Klub találkozója az A. A. K. csapatával. A Budapesti Atl. Klub csapata a budapesti I. oszt. bajnokság 3-ik helyét foglalja el és így Budapest egyik legjobb csapatának kell tartanunk. Az A. A. K. vasárnapi mérkőzésén megmutatta, hogy méltó ellenfele a budapesti csapatoknak, miért is élvezetes küzdelemre van kilátás. A két csapat legutolsó találkozása alkalmával a B. A. K. 9:0 arányban győzött az A. A. K. fölött, az A. A. K. azonban tavasz óta sokat fejlődött tudásban és ennek a szombati mérkőzés lesz biztos mértéke. Az A. A. K. ezen mérkőzésre teljes csapatát állítja ki, mely összjátékban felülmulja a vasárnapi csapatot s így Arad város sportközönségének fair és szép összjátéku küzdelemre van kilátása. A mérkőzés szombaton Péter Pal napján lesz, míg vasárnap a Temesvári Munkástestező Egyesület csapata tartja training mérkőzését az A. A. K. II-ik csapatával.

Kormányzóné lett egy budapesti gépirókisasszonyból.

— Érdekes esküvő a fővárosban. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 25.

A budapesti Erzsébetváros templomában délután érdekes esküvő volt. Egy fővárosi gyógyszer-tár gépirókisasszonya, H. Erzsike örök hűséget esküdt *Ceilon (India) kormányzójának*. A szép és fiatal menyasszonyt társnői mind elkísérték a templomba s ott volt a főnök is, aki az egyik násznagy szerepét vállalta. A házasságkötésnek regénybe illő előzményei a következők:

Körülbelül három hónappal ezelőtt Ceilon kormányzója világgörrra indult. Átrándult Európába s az óvilág valamennyi nagyvárosát meglátogatta. Utjában Budapestet se kerülte el. Tíz nappal ezelőtt érkezett Magyarország fővárosába, a melynek szépségével alig tudott betelleni. Egyre-másra mondogatta környezetének, hogy Budapest a világ legszebb városa, de még gyönyörűbbek az asszonyai. Bejárta a világot, de olyan szép nőket, mint Budapesten, sehol sem látott.

A szép asszonyok látása úgy látszik a fejébe kergette a vért, mert alig huszonnégy órai itt tartózkodás után rettentő főfájásról panaszkodott. A kínzó fájdalom ellen orvosságot akart vásárolni s automobiljával a főváros egyik legelőkelőbb patikája elé hajtatott. A látogatót maga a főnök fogadta s bevezette külön szobájába, ahol néhány percre magára hagyta, hogy személyesen teljesíthesse kívánságát.

A főnök szobája mellett dolgoznak a gyógyszer-tár női alkalmazottjai. A kormányzó érdeklődve nézegette őket a nyitott ajtón át. Különösen megakadt a szeme az egyik gépirókisasszonyon, aki buzgón kopogtatta a leveleket. Néhány perc múlva visszatért a főnök, átadta a kormányzóknak az orvosságot s az előkelő vendég elrobogott gépkocsiján. Másnap reggel azonban a kormányzó újra megjelent a patikában s megint orvosságot kért főfájása ellen. És eljött harmadnap és negyednap is. Ekkor már a gyógyszer-tár személyzete irigykedve nézegette az egyik gépirókisasszony asztalát, amely szinte görnyedt a sok virágtól. A virágot ugyanis a külföldi látogató küldözte naponta a kisasszonynak.

Negyednap azonban még nagyobb meglepetés érte a gyógyszer-tár személyzetét: a kormányzó megkérte a gépirókisasszony kezét s hogy szüleinek ne fájjon az elválás leányuktól, tekintélyes összeget íratott a nevére. A gyógyszer-tárból egyenesen az angol konzulátusra hajtatott. Mielőtt ugyanis megkérte volna a leányt, legitimálta magát a konzulátuson, a honnan két urat magával hozott a gyógyszer-tárba, hogy hitelesítsék ott is kilétét. A mikor a kisasszonyt a főnök behívatta s a völegényjelölt kívánságát tolmácsolta (a kormányzó csak angolul, francián és keveset németül beszél) a leány meglepetésében csak annyit tudott mondani, hogy *volna egy állatorvos kéréje is*, aki azonban meg nem nyilatkozott határozottan.

— Jól van, mondta erre a kormányzó, *eljövök holnap a végleges válaszáért*, tessék a mamával, meg az állatorvossal is beszélni. Figyelmeztetem azonban a kisasszonyt, hogy az esküvő napján százezer dollárt íratok a nevére, hogy minden eshetőségre biztosítva legyen.

Másnap megkapta a kormányzó a „boldogító igent” s két nap múlva házasságot kötött a leánnyal. A templomban a menyasszony nagyon elértékényedett s sirva fakadt. A völegénye gyöngéden magához szoritotta s így vigasztalta:

— Ne sirj angyalom, olyan jó dolgod lesz nálam, mint egy királynőnek, ha kedved tartja, mindennap más elefánton lovagolhatsz.

A fiatal pár ma hagyta el a fővárost. Egyenesen hazautaztak Ceilonba.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: *A kis lord*, operette. A címszerepben Fényes Annuskával.

Szombat: Délután: *Az arany ember*, dráma. Este: *Táncos huszárok*, operette. (A suszter inas szerepében Fényes Annuskával.)

Vasárnap: Délután: *Szulamith*, operette. Este: *Gésák és Cabaret* számok, Fényes Annuskával. (Gésákban a kadet szerepet játssza.)

* **Fényes Annuska Aradon.** Pénteken kezdődik a nyári szezon, pénteken nyílnak meg a nyári színház kapui. A megnyitó előadás mindjárt érdekes vendégszerepléssel kezdődik. Szendrey igazgató ugyanis három napos vendégjátékra szerződtette a Király-színház bajos gyermek-primadonnáját, Fényes Annuskát. Fényes Annuska első fellépte pénteken lesz a Kis lordban. A megnyitó előadásra, amely iránt természetesen igen nagy az érdeklődés, csütörtök délelőttől válthatók jegyek a téli színház pénztáránál.

* **A budapesti Nemzeti Színház igazgatója.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth Imrénnek, a Nemzeti Színház igazgatójának szerződését 1917 június végéig meghosszabbította. Ezzel önként esznek azok a kombinációk, amelyek szerint Tóth örökre a közel jövőben Janovics Jenő dr., a kolozsvári színház igazgatója van kiszemelve.

* **A Kőlcsey-egyesület záróülése.** A Kőlcsey-egyesület választmányja pénteken délután 6 órakor a városháza tanácstermében a nyári szünet előtt utolsó ülést tartja, melyen az elnökség a végzett munkákról és a jövő évad terveiről fog jelentést tenni. Ezen a gyűlésen fogja a választmány Krenner Miklós dr. és Szöllösi István jelentése alapján a Trefortdíjat egy kiváló tanítónak odaítélni.

* **Ünnepi előadások.** Peter Pál napján délután az Arany embert játssza a társulat, este a Táncos huszárok megy, a suszterinas szerepét Fényes Annuska játssza. Vasárnap délután a Szulamithot adja elő az énekes személyzet, este Fényes Annuska bucsuzik az aradi publikumtól, a Gésákban.

* **Edes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pusztuló ligét, Csöpp lábikó, Monikan, Szivem tele, tele és a szezon legújabb kupléi mind kaphatók *Juhász és Társánál*.

* **Bölsche, Szerellem az élok világában** I—II. kötet már kapható *Juhász és Társá* könyvkereskedésében.

* **A Maine hadihajó.** Zokogva nézi végig az Uránia közönsége azt a páratlan látványt, mikor az Unió egykori tengeri büszkeségét, a habokból kiemelt Maine hadihajót ismét elsüllyeszti. Egy emberi temetés nem rázza meg jobban a lelkiünket, mint ez a kolosszális megsemmisülés, mikor az emberi elme egyik legmonstruózusabb alkotását kénytelenek a hasznavehetetlenség tudatában örökre megsemmisíteni. Az Uránia mindig elül járt abban, hogy a világ filmtermésének legjavát mutassa be a közönségnek. Ez a látvány azonban minden eddiginél különb, úgy, hogy méltán viseli az eredeti amerikai film azt a büszke felirást, hogy „ez a világ leghatalmasabb mozgófényképe.” Az Uránia még csak csütörtökön mutatja be a páratlan képet, melyet ismét egyenesen Konstantinápolyba kell küldeni. Most lesz ugyanis a Budapest — konstantinápolyi autómobil tura ut és a török bizottság elnöke Resid herceg többek közt kinematográf előadást rendező előkelő vendégei tiszteletére, melynek programjában a Maine a fénypont. A nagy eseményre ismételen felhívjuk a közönség érdeklődését. 175

* **Amerikai dráma az indiánok között.** (Az Apolló műsorából.) A ma bemutatott szökött katonának biztosítva volt a sikere. A ma bemutatott új műsort még csak csütörtökön vetíti az Apolló-színház.

* **Sárga vér.** (Szenzációs dráma San-Franciskó kínai negyedéből.) A kinematográfia immár beláthatatlanná fejlődött világának új eseményt szerzett a Continental filmgyár. Léküldte a színészeit és

az operátorjeit Kinába, hogy az ottani millióban kínai színészek vendégszereplésével egy nagyszabású egzotikus drámát játszanak meg. A merész vállalkozás kitűnően bevált: a filmgyártás szenzációs diadalaként kikerült a „Sárga vér” című többfelvonásos kínai dráma, amely ismeretlen érdekességekkel van tele. A darab cselekményében a sárga faj érzékiségének vad tombolása jut meseteri kifejezésre. Az egzotikus kép a külföldön, ahol eddig bemutatásra került, nagy meglepetést keltett. Magyarországon a vidéken elsőnek az aradi Apolló-színház szerezte meg a Sárga vért. A bemutató előadás pénteken lesz.

Panamázik

a hadügyminiszter?

(Véres botrány a szerb képviselőházban.)

Távirati tudósítás.

Belgrád, június 26.

A szkupstina mai ülésén nagy botrány volt s az elnök fülsiketítő lármában kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Napirenden volt a huszonegy millió *rendkívüli hitel*, a melyet a kormány a *hadsereg fejlesztésére* kért a szkupstinától. Már minden szónok elmondta beszédét, csak *Agatanovics* nacionalista képviselő volt még hátra.

A mikor *Agatanovics* szólásra emelkedett, a kormánypárt egy része és valamennyi miniszter elhagyta a termet. A miniszterek közül csak a hadügyminiszter maradt a helyén.

Agatanovics beszélni kezdett és minden szava éles támadás volt a kormány ellen. A szónok különösen a hadügyminiszter ellen kelt ki, rendkívül sértő szavakkal és súlyos gyanúsításokkal illette. Azt mondta a többi közt, hogy a *hadügyminisztert* a *hadsereg-zállításoknál nagy pénzzel megrésztegettek* és állítását bizonyítani is tudja. A hadügyminiszter — mondotta tovább — nem méltó állására, mert közönséges ügynök, aki külföldi cégek érdekeit képviseli az ország érdekei ellen. Minden állítására bizonyítékokat is tud bemutatni.

E szavaknál a hadügyminiszter sápadtan fölpattant helyéről és *kardjához kapott*. Már úgy volt, hogy a miniszter ráveti magát a szónokra és *kardjával végig vág rajta*, a mikor a vádigos pillanában odasiettek hozzá a kormánypárti képviselők és nagynehozzen lecsillapították a képből kikelt minisztert. A képviselők dühösen kiáltották *Agatanovics* felé:

— Nyomorult bitang! Gazember!

Erre *Agatanovics kutyakorbácsot vett elő* és fenyegetően suhintott a képviselők felé. A láрма újra kitört s a rettentő zivajban csak szitkozódó szavakat lehetett hallani, a melyeket kormánypárti és ellenzéki képviselők egymásra szórtak.

Agatanovics a fülsiketítő zajban néhány lépést előre ment s úgy látszott, mintha a *hadügyminiszterre akarna rohanni*. A kormánypárti képviselők azonban elállották útját, rávetették magukat, *agyba-főbe verték s egészen letépték a ruháját*.

A borzasztó láрма közben az elnök fölfüggesztette az ülést s erre a képviselők lassan kimentek a folyosóra.

Az ülés új megnyitása után az elnök szigorúan megróttá *Agatanovicsot* s miután a képviselők némileg lecsillapodtak, folytatták a tanácskozást.

TANÜGY.

(—) **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kollmann Gizella hétfársi és Juhayné Marossy Juliska nagykamarási állami ovónöket saját kérelmükre jelen minőségükben kölcsönösen áthelyezte.

Nincs gyümölcsstermés.

— Országos csapás. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Nemcsak Arad megyében, hanem az egész országban rettenetes pusztítást vitt véghez az idén a fagy és az orkán a gyümölcsök között. Gyümölcsstermés az idén nem lesz s Aradon például most cseresznyét nem is lehet kapni.

Ennek következtében ebben az esztendőben olyan drágaság lesz a gyümölcsfajokban, amilyen régóta nem volt. A főváros helyzete ezuttal még tűrhető, mert a gyümölcsöt oda sok helyről szállítják és így mégis nagyobb mennyiség gyűl össze, ami az árakra nagy befolyással van. Sokkal jobban fogják azonban az idej rossz gyümölcsstermést a kisebb-nagyobb vidéki városok fogyasztói megérezni, akik csakis a helyi termelésre vannak utalva.

Még szomorubb lesz a helyzet abban az időpontban, amikor a kajszinbarack kerül a piacra, mert ennek a gyümölcsnek legnagyobb része elfogyott. *Kecskeméten* például, ahol óriási mennyiséget szoktak termelni s ahonnan normális körülmények között Német és Oroszországot is elárasztják, az idén egyáltalán nincs, *teljesen elpusztult*. Azokban a szőlőkben, amelyekben jó termés idején 50—60 métermázsza terem, az idén a legjobb esetben sem lesz több egy-két métermázsánál, ami a helyi fogyasztásra is kevésnek fog bizonyulni. Ami a szilvát illeti, abból már több kerül majd piacra, de azért felényi sem, mint az elmúlt esztendőben. A körtetermés szintén gyöngének ígérkezik, ellentétben az almával, amely ezidőszert még szépen mutat.

Alább érdekes nyilatkozatokat közlünk, amelyek valamennyien igazolják azt, amit már fenn említettünk, hogy évtizedek óta nem volt ily keserves állapot a gyümölcsstermés tekintetében, mint az idén.

Kecskeméten az Első Kecskeméti szőlő- és gyümölcsstermelő szövetkezetnél *Jurkay Balázs*, a szövetkezet intézője a következőket mondta:

— Az idén gyümölcsstermésről nálunk alig lehet beszélni. A meleg tavaszi nappalokat kemény éjjeli fagyok váltották fel és ez a szép reményekkel biztató gyümölcsöt teljesen tönkretette. A folyton ismétlődő jégesők, esők és viharok is sok kárt tettek a termésben, de a végső és legnagyobb pusztulást mégis csak a fagyok okozták.

A gyümölcsfajok közül a *barack* érzi legjobban a fagy pusztítását. Eddig évente átlag 3000 métermázsza baracktermésünk volt, az idén alig van egy félezer métermázsára kilátásunk. Még tűrhető termést várunk az almánál, melynél a múlt évben már finomabb minőségért métermázsánként 24 koronát számítottunk, az idén a legsilányabb fajtának 30 korona lesz az ára, míg az egészen finom minőségű alma métermázsája 120 koronába is fog kerülni. Hasonlóképpen kevés kárunk van a szilvában, míg a körtében szintén alig észrevehető a kár. Ez azonban nem szerez kárpótlást *Kecskemét lakosságának*, mert a körte nálunk nem kiviteli áru, azt a nagykereskedők más vidékről szereztek be eddig is. Őszi barack az egész környéken nincs. Valamint, hogy a *dió is egy szemig lefagyott*.

Egy aradi gyümölcskereskedőhöz fordultunk felvilágosításért, az *aradi viszonyokról* a kereskedő így nyilatkozott:

— Szőlőérésig nálunk gyümölcsöt nem lehet kapni. Nagyon kevés alma és körte akad, különben minden elfogyott. Egyetlen reményünk a gyönyörűnek ígérkező paradicsomnál van, amiből igen bő termést várunk.

Sajnos a szőlőből is alig maradt meg valami. Vannak helyek a Hegyalján, ahol egy szem szőlő se lesz.

HIREK.

A megtámadott királyné.

— Botrány az angol uralkodó pár előtt. —

Távirati tudósítás.

London, június 26.

A londoni suffragettek, ugylászik napnap után magukra akarják vonni a közönség figyelmét. A legdusabb fantáziával eszelik ki, hogy mint tüntessenek a nők választójoga mellett. Harcuk annyira szivós és erős, hogy angol politikai körökben az a vélemény, hogy a nőknek néhány éven belül meg kell adni a választójogot.

Mint Londonból jelentik, egy suffragett most a királyi pár jelenlétében rendezett kínos „demonstráló” botrányt. A királyi pár most a walesi hercegségben utazgat. Ma a király és a királyné az igazságügyminiszter kíséretében az ősrégi lawdaffi katedrálét akarta megtekinteni. A mint az ódon templomba beléptek, egy, elegánsan öltözött fiatal hölgy toppant eléjük s *szidalmazni, gyaláznizni kezdte az igazságügyminisztert.*

— Ön gyilkos! Ártatlan asszonyok kínzója! — kiáltozta a harcias hölgy az igazságügyminiszter felé.

A király és a királyné a meglepetéstől szinte megdermedve állottak s a harcias hölgy most a *felséges asszonyhoz fordult:*

— Mi a véleménye a nők választójogáról? — kérdezte. — Ön mért nem véd meg bennünket?

A királyné már nem felelhetett az interpellációra, mert a tömegből detektívek léptek elő s el akarták távolítani a suffragettet. A hölgy azonban nem hagyta magát, sikoltozott, rugdalózott, harapott s alig lehetett lefogni.

A harcias nőt a rendőrségre vitték, ahol megállapították, hogy Mary Grey, a jónemű író. A merénylő suffragett rokona sir Edward Grey külügyminiszternek.

— Tisza István Geszten. Csütörtökön elnapolják a képviselőházat és megkezdődik az őszig tartó szünet. A képviselők hazamennek pihenni és hazatér geszti tuszkulánumbába Tisza István gróf is. Mint tudósítónk jelenti, a geszti kastélyban már várják a házelnököt, aki vasárnap, e hó 30 án érkezik Gesztre.

— Mikor lesz a nagygyakorlat Arad környékén? Az őszi nagygyakorlatokon, amelyek Arad, Csanád és Temes megye határainál záródnak, minden valószínűség szerint résztvesz Ferenc Ferdinánd trónörökös is. A katonai és polgári hatóságok már minden intézkedést megtettek, hogy a próbaháború közlekedési, elszállásolási, szállítási nehézségekre ne ütközzön és a hajszaig pontosan kidolgozott programból épen csak a trónörökös személyére vonatkozó intézkedések hiányoznak. A *hadvezetőség megbízott törzstisztjei július végén jönnek le Bécsből*, hogy végleg megállapítsák Ferenc Ferdinánd itt időzésének programját. Ekkor kerül eldöntésre, hogy hol fog időzni a trónörökös és mikor érkezik a *gyakorlatokra*. Ma még csak kombinációk vannak ezekről a részletekről, mert biztosan csak azt lehet tudni, hogy az augusztusban kezdődő és rendes hadosztály gyakorlatokból kiinduló nagygyakorlat *szeptember elején* jut el a zárógyakorlatokhoz és a trónörökös ezeken a zárógyakorlatokon jelenik meg.

— Szemle a huszárok fölött. Gayer altábornagy lovassági felügyelő ma Takács gróf őrnagy kíséretében Aradra érkezett, hogy a 12. és a 3. közös huszárezred aradi osztályai felett szemlét tartson. A katonai előkelőségek a holnapi napot is Aradon töltik.

— A pestis. Londonból jelentik: Portorikóban erősen pusztít a bábó pestis. Ed-dig tizenkilenc ember halt meg.

Szabadkán Barakovits Alajos gyümölcsnagykereskedő a következő felvilágosítást adta:

— *Nálunk nem lesz semmiféle gyümölcsfajból termés.* Elpusztította a jég és fagy. Egyedül a szőlőtermés mutatkozott szépnek, de most már az is oda van — a peronoszpóra pusztítja.

Megkérdeztünk több gyümölcskereskedő céget, hogy milyen hatással van a fővárosra a vidéki silány gyümölcstermés. A kereskedők egyértelműleg oda nyilatkoztak, hogy a főváros megfelelő gyümölcs készletéről ők gondoskodnak, csak hogy egyes gyümölcsfaj a tavalyi árhoz képest száz perccenttel is drágább lesz.

Igen érdekesen méltatta a helyzetet Szimon István gyümölcsnagykereskedő:

— A főváros gyümölcsben az idén sem fog hiányt szenvedni, csupán az őszi barackot kell majd nélkülöznie. A gyümölcsfajok ára *horribilisen emelkedtek*, még pedig a központi vásárcsarnok árait figyelembe véve a következő módoszatok mellett:

Cseresznye: Kilogrammonként 1.20— 1.60 korona, mult évben 0.85—1.10 kor.

Eper: 80—90 dekás kosarakban 1.40—1.60 kor., mult évben 1.10 korona volt az átlagos ára.

Ribizke: Kilogrammonként 40—50 fillér, mult évben 30 fillérbe került.

Egres: Métermázsánként 13—16 kor., mult évben 8—9 korona volt.

Sárga barack az idén nem jön a fővárosba, így azt nem is jegyzik.

Az elmaradt aradi repülés.

(Kártérítési pör Székely Mihály ellen)

— Az Arad Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Nagy plakátok és újságreklámok hirdették május hóban, hogy Székely Mihály, a híres magyar pilóta pünkösdi vasárnapján a lóversenyterén felszáll és mutatványos repülést végez. A repülés programja már meg is volt állapítva, sőt a repülönnap rendezőse az is hirdette, hogy Székely utasokat is fog magával vinni, még pedig az aradi színház primadonnáit. Közvetlenül a meghatározott nap előtt azonban a rendezőség tudatta a hírlapok útján a közönséggel, hogy a repülés közbejött akadályok miatt elmarad.

Székely Mihályt egy aradi vállalkozó csoport, melynek élén Hoffmann Sándor kereskedő állt, április hóban szerződötték repülésre. A szerződés szerint Székely köteles volt Aradon saját gépén pünkösdi vasárnap, illetve rossz idő esetén hétfőn, vagy pedig június hónap valamelyik vasárnapján felszállni. A vállalkozók ilyen értelemben kértek és kaptak engedélyt a rendőrségtől. Közvetlenül pünkösdi vasárnap előtt azonban Székely arról értesítette a vállalkozókat, hogy *nincs motorja*, nem is tud motort szerezni s így szerződési kötelezettségének *egyelőre* nem tehet eleget. Hoffmann Sándor és társai kénytelen-kelletlen beletörődtek a dologba s felszólították Székelyt, hogy a mutatványos repülést lehetőleg hamar tartsa meg.

Székely nem tudott gépet szerezni s időközben le is járt az az idő, amelyen belül a rendőrségi engedély értelmében a repülést meg kellett volna tartani. Hoffman hivatkozással a szerződés 6. pontjára — amely szerint, ha Székely „személyes oknál fogva a repülést saját ténykedése által meghiusítja, köteles a kárnak és vesztett haszonnak megtérítése fejében 10000 korona kártérítést fizetni” — felszólította Székelyt, hogy a *vinkulumot* fizesse meg. Székely a levélre nem válaszolt, s így Hoffman ügyvédje útján 10000 korona és járulékal erejéig kártérítési pert indít Székely ellen.

— Abrai Lajos ünneplése. Abból az alkalmából, hogy Abrai Lajost, az aradi felső kereskedelmi iskola nyugalmába vonult igazgatóját a királyi tanácsosi címmel tüntették ki, tiszteletére az aradi kereskedelmi testületek, az aradi felső kereskedelmi iskola tanári kara és volt növendékei ünnepet rendeznek. Az ünnep június 30-án, *vasárnap délután öt órakor*, a felső kereskedelmi iskola dísztermében lesz és annak díszét emelni fogja dr. Schack Béla kereskedelmi szakoktatási főigazgató részvétele is. Az ünnep rendező bizottsága Kneffel Lajos elnöklése alatt dolgozik az előkészületeken. A rendező bizottság az ünnepre *ez uton hívja meg* Abrai Lajos volt tanítványait, tisztelőit, az aradi kereskedőket és általában az aradi közönséget. Az ünnepen hölgyek is részt vesznek.

— Uj katonacsapatok őrzik Budapestet.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Holnapután új katonacsapatok érkeznek a fővárosba. A bemasirozás — mint ellenzéki forrásból jelentik — június 28-án veszi kezdetét és ekkor a következő csapatok érkeznek a fővárosba: A 82-ik gyalogezred törzse és három zászlóalja Bécsből. A 2-ik bosnyák gyalogezred törzse és három zászlóalj Grác-ból. A 2-ik gyalogezred törzse és két zászlóalj Brassából, a 71-ik gyalogezred egy zászlóalj Pozsonyból és egy zászlóalj Trencsenből. A város területet katonai szempontból *öt körzetre osztják fel* a csapatok között. Ezek a körzetek a következők: 1. Lágymányostól az Erzsébet-hídig, 2. a budai részek, 3. Lipótváros, Belső- és Külső Váci-utca, 4. Lánchíd-tól az Erzsébet-hídig terjedő terület és Kőbánya, 5. Ferenc József hídtől lefele. A fővárost megszállott haderő felett öt parancsnok rendelkezik. Minden egyes körzethez beosztott csapat külön-külön parancsnokot kap, akinek *kortálan intézkedési joga* lesz. Ezek a parancsnokok a következők: Az első kerület parancsnoka *Leitschaft* Károly ezredes, a 38-ik gyalogezred parancsnoka, (beosztott csapatok a 71. gyalogezred egy zászlóalja, a 38-ik gyalogezred két százada és a 86-ik gyalogezred egy zászlóalja.) A második kerület parancsnoka: *Komma* György ezredes a 31-ik bosnyák gyalogezred parancsnoka; (beosztott csapatok a harmadik bosnyák gyalogezred három zászlóalja, a hetedik utász zászlóalj és egy zászlóalj gyalogezred.) A harmadik kerület, ide tartozik a parlament is, parancsnoka *Launigen* Vilmos ezredes, (parancsnoksága alá tartozik a 2-ik bosnyák gyalogezred három zászlóalja, a 2-ik gyalogezred két zászlóalja, a 71-ik gyalogezred egy zászlóalja, a 23-ik gyalogezred három százada, a 44-ik gyalogezred két százada, a 10-ik huszárezred hat százada.) A negyedik kerület parancsnoka *Szentgyörgyi* József altábornagy; (beosztott csapatok a 82-ik gyalogezred 3 zászlóalja, a hatodik gyalogezred első két százada, a 32-ik gyalogezred egy százada, az első honvéd gyalogezred egy százada és az első honvédbuszár ezred két százada.) Az ötödik körzetben egy gyalogos zászlóalj és egy lovas század fog szolgálatot teljesíteni. Szükség esetén a villamos és gázművek, a vasut és postaépületekhez és a főbb közlekedési utvonalakhoz egy-egy gyalogos, vagy lovas századot rendelhet ki a felsorolt haderők közül a hadvezetőség. — Egy ellenzéki lap azt is hozzáfűlenti meg ehhez, hogy a katonák között nagy az elégedetlenség és a zugolódás.

Felhívatosan jelentik: Mozgolódás a katonák között címen az egyik estilap különféle híreket közöl a Budapestben levő katonai csapatok egy részének felváltásáról. Illetékes helyről kijelentik, hogy ebből a híresztelésből csak annyi igaz, hogy a Budapestben levő ezredek legénységének egy részét most becsátják szabadságra és a legénység pótlására más csapatok kerülnek a fővárosba szolgálatra. Az egész tényállás kizárólag erre redukálódik és az említett cikkekhez fűzött mindenféle más kommentár és ugynevezett *információ* minden alapot nélkülöző rosszakaratu koholmány.

— Meglopott grófné. Bécsi tudósítónk telefonálja: Furesa tolvajlasi ügyben nyomoz most a bécsi rendőrség. *Orssich* Richard gróf felesége ma délelőtt egy képkereskedésben vásárolt, mielőtt egy ismeretlen ember a fején levő kalaphoz kilopta az egyik 500 korona értékű gyémántkőves kalaptűjét. A grófné csak a lakásán vette észre a vakmerő lopást. A tett elkövetésével egy öreg embert gyanúsítanak.

— Az újságíró, mint adófizető polgár.

Az adótörvény új novelláris módosítása súlyos adóterheket ró — miért, miért nem — épen az írókra, művészekre, újságírókra. Teleszky pénzügyminiszter ugyan megcáfolta ma ezt a bírt, de az érdekeltek attól tartanak, hogy valami igazság — adóemelés képeben — mégis rejlik a hírek mögött. Sokat fognak vitázni arról újságírói asztalok körül, hogy miért épen Bohémia népében keresi a pénzügyminisztérium az újabb adóemelésre alkalmas alanyokat, holott hirhetőbb adó-nemfizetőt például az újságírónál nem is lehet találni. Régi legendás történet szól például arról, hogy *Mikszáth* Kálmán, a néhai való nagy palóc — persze nem szklabonyai földesúr, hanem szegedi kezdő újságíró korában — hogyan nem fizetett adót. Persze azon kezdődött a történet, hogy adókvetésre, intésre, felszólításra, meghagyásra Mikszáth nem is hederített. Éjszakai redakciós munka és mi egyéb után édes délelőtti álmát aludta a költő, amikor bezörgött az adóvégrehajtó. Nem először és nem is utoljára. Foglalmi valóul — Mikszáth butorozott szobában lakott — mindössze egy rozszant íróasztal kínálkozott. Ezt az egyetlen ingóságot az álmából fölzavart költő készséggel kínálta is, de az első esettől eltekintve, a tizedik és huszonhetedik foglalás alkalmával már nem merté fölírni a végrehajtó: hogyisne, városra szóló botrány lenne abból bizonyára, hogy az író mesterséghez tartozó szerszámot, az íróasztalt lefoglalják. Rendesen könyörgésre fogta tehát a derék végrehajtó a dolgot:

— Ugyan tekintetes Mikszáth ur, keljen föl és fardjon be kérem szépen az adóhivatalba, aztán kérjen egy kis halasztást az adótiszt urtól, hogy ne kellessék foglalni!

— Nem kelek fel; vigye el az asztalt, — és tovább aludt.

— De az isten áldja meg — könyörgött a végrehajtó — keljen fel és kérjen halasztást.

Mikszáth kegyesen, néha több, néha kevesebb kérésre elszánta magát, halasztást kért és kapott, azután két hét, egy hónap múltán előlről kezdődött ez a foglalási komédia. Így fizettek és ilyenformán fizetnek ma is adót Bohémiában. Kivétel persze az olyan újságíró, akinek a lapja részvénytársaságé, mert itt a praktikus adóhivatal nem vesződik a kis újságíróval: beszedi az adót a nagy részvénytársaságtól foglalás és íróasztaltörténet nélkül.

— Öt ezer hold föld katonai célokra.

Bécsből jelenti tudósítónk telefonon: Beavatott katonai helyről értesülünk, hogy a hadvezetőség elhatározta, hogy a királyhídi Bruck melletti tábor területét tetemesen megnagyobbítja. A gyakorlataink céljára szolgál, az utóbbi időben kizárólag hadi lögyakorlatoknak vették igénybe. A tábor, amely különösen a bécsi alóausztriai és Pozsony vidéki helyőrségek tábor eddig kétezer hold területen feküdt, s az utóbbi időben a csapattestek befogadására elégtelennek bizonyult. Ezen a mizérián akart a hadvezetőség segíteni akkor, amikor elhatározta, hogy a tábor még ötezer hold területtel megtoldja. Az új terület természetesen a régi tábor közvetlen szomszédságában van és így megszűnnek azok a kellemetlenségek, amelyek abból származtak, hogy az egyes gyakorlatozó csapattestek az alsóausztriai falvakban voltak kénytelenek tartózkodni.

— **Az autoverseny győztesei.** *Triesztből* jelentik: Az osztrák automobil versenyen *Boileu* lett a győztes, aki az 1540 kilométer hosszú utat 13 óra 58 perc, 2:35 mp. alatt tette meg. Óránként átlag 110 kilométeres sebességgel haladt. Másodiknak *Wagner* érkezett [be, 14 óra 11 perc, 8 és 2:5 mp. alatt, 108:3 km. óránkénti sebességgel. A harmadik díj nyertese *Wigal*, aki 14 óra 38 perc alatt tette meg az utat.

— **Halálozás.** *Goldzieher* Éva, özvegy Goldzieher Lajosné leánya ma életének 16-ik évében elhunyt Aradon. Temetése holnap délután öt órakor lesz az Andrássy-tér 25-ik számú házból.

— Feloszló aradmegyei munkáspénztár.

Néhány évvel ezelőtt, mikor a munkásbiztosító pénztárokról megalkotott törvény életbe lépett, felállították Borosseben a munkáspénztárt. Ennek a pénztárnak a hatásköre nagy területre terjedt ki és sok tagot is számlált. A nagy üzemköltség következtében azonban a pénztár nem tudott prosperálni és folytonosan deficittel zárta le működési éveit. Ez a pénztárt arra indította, hogy elhatározza feloszlását. Néhány nap előtt a borossebesi pénztár igazgatósága ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy július 14 ére *rendkívüli közgyűlést* hívtak össze és ezen *javasolni fogják a pénztár feloszlását és az aradi pénztárhoz való csatlakozást.* Ez esetben az aradi pénztár működési köre természetesen kibővül és ehhez mérten úgy tisztviselői karát, mint orvosainak számát szaporítani kell.

— **Klopfstein ur újra szerepel.** Közölték a lapok, hogy az *amerikai* szociáldemokrata párt magyar csoportja néhány nap előtt foglalkozott a magyar politikai eseményekkel s *Klopfstein* Ernő (előterjesztésére dühös tiltakozásukat táviratilag fejezték ki. Klopfstein tudvalevőleg négy-öt év előtt az *aradi* szociáldemokrata párt titkára volt. Mert a munkásságot lázította s több felségsértést követett el, itt meggyűlt a baja a hatóságokkal. Klopfstein tettei következménye elől Amerikába szökött s csak utólag derült ki, hogy időközben nem mulasztotta el — amint a rendőrség a feloszlott munkásokon számadásait átvizsgálva kiderítette — *több ezer koronát elsikkasztani.* Ugy látszik, most az amerikai munkásokat boldogítja. A munkások ott még hisznek neki. Pedig ott is hamarosan rájönnek, hogy a szónoklatától elkábult munkások zsebében szívesen kotorászik.

— **Meghalt Románia legnagyobb költője.** *Caragiálé* János, Románia legnagyobb költője szombaton éjszaka Berlinben egy szanatóriumban hirtelen meghalt. Caragiálé 1852-ben született Marginenben. Magyarország románlakta vidékén rendezett kulturális ünnepeken állandóan részt vett.

— **A báróné tragédiája.** *Londonból* jelentik: *Reinach* báróné, született *Morgan-Hill* Daisy tegnap a Regenzpark-klinika emeleti ablakából az utcára ugrott és meghalt. A huszonhét éves milliomos asszonyt a nemzetközi, előkelő társágban igen jól ismerték. Kanadában hatalmas birtokai voltak. Tettének oka gyógyíthatatlan betegsége volt.

— **Öngyilkos bankhivatalnoknő.** *Budapestről* jelentik: A Magyar Agrár és Járadék Bank Nádor-utcai 16. szám alatt levő bankhelyiségében ma délután szíven lötte magát *Nikita* Ida 32 éves bankhivatalnoknő és rögtön meghalt. Levelet hagyott hátra a rendőrség címére és ebben a következőket írja: „Önként váltam meg az élettől, hogy végre nyugtom legyen azoktól, akik utonutelen aljas *ragalmakkal* és gyanúsításokkal bántalmaztak. Nagyon kérem ne boncoljanak fel, hogy szegény szüleimnek ne legyen ezzel is borzalmasabb a viszontlátás.“ Az életunt nőt a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Ellenségeinek róla terjesztett és életmódjára vonatkozó pletykák miatt vált meg az élettől.

— **Aki a leányára zuhant.** *Innsbrúkból* jelentik: Legun közszépen egy emeletes ház építésén dolgoztak a kőművesek. Ma délben az egyik olasz munkások 12 éves leánya az obédet hczta az apjának. Midőn a munkás észrevette gyermekét, az emeletről le akart neki szólni, de elvesztette az egyensúlyt, lezuhant és leányának a fejére esett. A gyermek nyakcsigolya törést szenvedett és azonnal meghalt, míg apjának semmi baja sem történt.

— **Tíz éves találkozó.** Az Aradon 1902. évben érettségizett realisták e hó 29-én, szombaton este 8 órakor a Nagy Lajos-féle „Vadászkürt“ helyiségben találkoznak. *Bányász.*

— **Egy orvos tragikus halála.** Szeged társadalmának egyik érdemes és buzgó férfia: *Rex* Izsó dr. városi tiszti orvos meghalt. Hónapok óta betegeskedett, míg tegnap este Nagyváradon, ahová rokonaihoz ment, meghalt. Rex dr. tragikus körülmények között halt meg és öngyilkosságának is hírét költötték. Pár esztendővel ezelőtt a fia vörhenyben megbetegedett. Az apa önfeláldozással kezelte és *megkapta gyermekétől a vörhenynyel járó utóbetegséget, a vesebajt.* Évek múltán tört ki teljes erejével a kór: hiába ment fürdőre, szanatóriumba, hiába volt a legbuzgóbb kezelés. Hitvесе Nagyváradra vitte rokondoktorokhoz, de nem tudták megmenteni s tegnap este meghalt. Rex első felesége leánya volt a *Porzó* néven ismert kitünő írónak, *Ágai* Adolfnak.

— **Negyedmilliót sikkasztó bankszolga.** *Drezdából* jelentik: A drezdai bank főpénztáránál *Brunning* bankszolga 260.000 márkát ellúntetett és nyomtalanul eltűnt. A bank a sikkasztásra vonatkozólag a következőket teszi közzé: A délelőtti órákban a birodalmi bankból a bank szolgálai 2 millió márkát hoztak ezüstben, aranyban és papírban. Ezt az összeget 12 bankszolga hozta és miután a pénztáros a nagy összeget egyedül nem számolhatta, meg a szolgálknak adták ki, akik minden egyes megszámlolt csomagra nevüket írták, hogy ellenőrizni lehessen, ha esetleg valami hiányzik a csomagból. A bankszolgák a megszámlolt pénzt átadták a pénztárosnak, aki mikor az összeget átvette, rögtön észrevette, hogy 260.000 márka hiányzik a pénzből. Azonnal megindították a vizsgálatot és megállapították, hogy a hiányzó pénzzel együtt *Brunning* szolga is nyomtalanul eltűnt. Szökése úgy történhetett, hogy mialatt társai a pénzt számolták, ő a neki kiosztott pénzzel együtt észrevétlenül eltávozott.

— **Garázda hadnagy.** *Abbáziából* jelentik: Hétfőről keddre virradó éjjel Abbáziában katonatisztek és kereskedők hajnalig mulatoztak. A társaság reggel három órakor zajongva vonult végig a főuton, mire *Roleder* József csendőr csöndreintette őket. A zajongók sorából kilépett *Rovnikar* Sándor tüzérhadnagy, dühösen kardot rántott és a csendőrrre támadt, aki megijedt és nem védekezett. A hadnagy erre felszólitotta a csendőrt, hogy kövesse őt a csendőrkaszárnyába. *Roleder* követte a hadnagyot. A kaszárnyában aztán konstatáltak, hogy a kivont karddal hadonászó hadnagy ittas. Fogva tartották és telefonon jelentést tettek a trieszti hadtestparancsnokságnak, ahonnan tegnap egy hadbíró ment el vizsgálat céljából.

— **Megbüntetett aradi bérkocsis.** Lapunk legutóbbi számában írtunk arról, hogy az aradi közönség felzudult az aradi bérkocsis segédek gorombasága miatt. Ezt abból az alkalommal közöltük, mert *Szathmáry* Béla kihágási bíró *Dáná* Péter 2. számú bérkocsist 15 koronára büntette. A kocsis ugyanis egy sétakocsizás alkalmával sokkal többet követelt a taksában megállapított díjnál. Az aradi bérkocsitlajdonosok ma küldött-ségileg keresték fel szerkesztőségünket és arra kérték bennünket, írjuk meg, hogy a közönség úgy a saját, mint a bérkocsi tulajdonosok érdekében nagyon helyesen teszi, ha a durva és követelőző bérkocsis segédek feljelenti a rendőrbírósnál, amely aztán szigorúan elítéli őket. Így lassanként megtudja a közönség, hogy kik azok a bérkocsisok és segédek, akik zsarolók módjára bannak a publikummal.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. l. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

— **Nagy Endre aradmegyei autokalandja.** Néhány héttel ezelőtt Aradmegye határán Nagy Endre kabaréigazgató egyik nagyváradai ismerősével automobilutat tett és gépkocsijuk elütött két román parasztot. A hatóság állítása szerint a szerencsétlenséget Nagy Endréék soffórjének gyors hajtása okozta s mi is ezt irtuk meg, de egyúttal közöltük a soffór ama vallomását is, hogy a bal-esetnek ő nem oka. Nagy Endre most mégis szükségesnek találja nyilatkozni és az eset fölött humorizál. Levele különben így hangzik:

Lellei magányomban csak most tudtam meg, hogy egy szerencsétlen hír engem vérengző sport-fanatikusnak tett meg, aki „őrült iramban“ száguldottam át Erdélyen, két jámbor oláh embert halálra gázoltam automobillal, azután hátra se nézve, tovább vágtattam a szent Rekord felé... Jól megkészttem, de a magam érdekében még mindig idejekorán néhány módosítást kell tennem ezen a kissé nagyon is hevenyészett híren: 1. Erdélyben egy rég tervezett könyvem megírása végett jártam, tehát nem őrült iramban száguldottam, hanem ellenkezőleg, szép lassan és nyitott szemmel mentem, hogy mindent megíthassak. 2. Senkit sem gázolt el az automobilom, hanem amint megtudtam, egy kis székér lovai megvadultak az automobil zajától. Ez pedig nem volt csuda, mert épen könyvem érdekében Erdély legvadabb vidékein jártam, ahol a lovaknak és embereknek egyaránt, az automobil Istentől elrugaszkodott ördögi machináció. 3. A kis székér az árokba fordult, de szerencsére senki se halt meg tőle. Hanem az aztán igaz, hogy magam is három napig abban a hitben éltem, hogy bár közvetlen is, két véltlen ember halálának voltam okozója. Riadtan bámultam a tükörbe, de tessék eibenni, hogy arcomon nem tudtam föliedezni azt a kaján sport-barbarizmust, a mivel az a híradás alakomat kiszínezte. Nagy Endre.

— **Magyar tolvaj Bécsben.** Bécsből jelentik: A IV. kerület egyik utcájában nemrégiben szobát bérelt Klein Antal önkéntes őrzető. Ma eltűnt a lakásáról, miután előzőleg nagy értékű ékszert lopott el házigazdájától. A rendőrség keresi a tolvajt. Nyomozás közben annyit megállapítottak róla, hogy hamis nevet mondott be és nem katona.

— **Hamis postautalványok.** Gyuláról jelentik: T. L. gyógyszerészgyakornok e hónapban hazament szabadságra Tótkomlóra, ahol az apja postamester; minthogy a fiatalember adósságai kifizetésére pénzt akart szerezni, felhasználta azt az alkalmat, hogy beteges apjának a postai munka elintézésében segített és anélkül, hogy erről bárki is tudott volna, megcimzett saját magának két darab ezer-ezer koronás postautalványt Marosilyére és két darab ugyanolyan összegről szóló postautalványt Székelykocsárdra. A postautalványokat azután rendesen, de az összegek befizetése nélkül természetesen — elexpediálta. Azután elutazott Marosilyére a pénz felvétele végett. A marosilyei postamesternek azonban gyanus volt a dolog és értesítette az ottani csendőrsöt, mely a megtévedt fiatalembert letartóztatta.

— **Az iparostanoncok hiánya** már állandó bajként jelentkezik országszerte s az érdekelt körök igyekeznek is ezen a bajon a saját hatáskörükben segíteni. Az aradi ipartestület most, hogy az iskolai év befejezést nyert, Aradvármegye összes iskoláinak igazgatóit megkereste, hogy az iskolát végzett tanulókat az ipari pálya jövedelmezőségére való felkészítéssel rávegyék, hogy az ipari műhelyeket keressék fel, ahol rövid idő alatt kenyérkereső foglalkozásra képezhetik ki magukat. Az ipartestület felszólítja azokat az iparosokat, akik inasokat fogadni óhajtanak, hogy a feltételeket az ipartestület hivatalában feljegyeztessék, ami a tanoncközvetítést meg fogja könnyíteni.

— **Vesztett emberek, vesztett állatok.** Hajduböszörményből jelentik: A város határában vesztett kutya megmárt egy bikát. A bikán kitört a veszttség és ezért agyonütötték. Szabó Dániel városi hatósági mézárós és segédje, Félegyházi Imre felbontották az állatot, miközben mindketten megsértették kezüket. Orvosi tanácsra a két ember a budapesti Pasteur intézetbe ment.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél* Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Kitűnő bűvészi mutatványok.** A *Gambirinusz* vendéglő kerthelyiségében ma, csütörtökön este *Forelli*, a híres bűvész tart előadást. Forelli ügyessége egyszerűen bámulatos. Kiolvassa az ember arcából a gondolatokat, hihetetlen kezűgyességgel varázsol elő és tüntet el tárgyakat. Az előadás este kilenc órakor kezdődik. A belépődíj mérsékelt. Fentartott helyek.

— **Példátlan elterjedtségét** a Sunlight-szappan nem kevésbé minden téren való hasznavehetőségének köszönheti. Különösen gazdasági szempontból fontos, ha az összes házi tisztogatásnál és nagymosásnál használjuk; azonkívül a finom és egész finom szöveteknél is a legkielégítőbb eredményt érjük el. Nyugodt lélekkel adhatja a gondos háziasszony mosásba legkényesebb csipkeit, a legdrágább diszeit, ha azokhoz Sunlight-szappant használ.

— **Medgyaszay Vilma** a világhírű kabaret művésznő így ír a dr. Biró-féle Havasi-Gyopár krémről: Kedves Doktor Ur! Az Ön által készített „Havasi Gyopár Crém“ a legkitűnőbb arc krém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitűnő tisztelettel Medgyaszay Vilma. 5093

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **A nyaraló és fürdőző** közönség figyelmébe ajánlja *Kerpel Izsó* 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát és zeneműi kölcsönző intézetét.

— **Szabó fele** pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nestor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pasztilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerésztárában Arad, Boros Bóni-tér. 4676

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillérért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izsó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A merénylő képviselő fogsága.

— *Kovács Gyula bűnügye.* —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, június 26.

A gyilkosság kísérletének büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezett *Kovács Gyula* védői, *Gonda Henrik dr.* és *Polónyi Géza*, az előzetes letartóztatást elrendelő vizsgálóbírói határozat ellen beadott fölfolyamodásukkal kapcsolatban a Bp. 153. szakaszára való hivatkozással azt a kérelmet terjesztették a vádtanács elé, hogy ha a vádtanács az előzetes letartóztatást jóváhagyná, engedje meg legalább azt, hogy a nagybeteg képviselő fölgyógyulása után a lakásán helyeztessék előzetes letartóztatásba. A Bp. hivatkozott 153. szakasza a következőképen hangzik:

Különös tekintetre méltó kivételes esetekben a vádtanács a terhelt kérelmére a kir. ügyészség és a vizsgálóbíró meghallgatása után ama föltétel alatt, hogy ezzel a fogvatartás célja épen úgy elérhető, megengedheti, hogy a terhelt az előzetes letartóztatásnak, illetőleg a vizsgálati fogságnak egy része, vagy egész tartama alatt lakásán őriztessék. E külön őrizet költségeit a terhelt köteles előlegezni és viselni.

A vádtanács az előzetes letartóztatás ellen beadott fölfolyamodást elutasította és ugyanakkor a védőknek a Pp. 153. szakaszára alapított kérelmét illetően úgy intézkedett, hogy erre vonatkozóan meghallgatja az ügyészség és a vizsgálóbíró véleményét. Az ügyészség és a vizsgálóbíró most terjesztették be erre vonatkozóan adott véleményeiket. A vád-

tanács e vélemények alapján ma tárgyalta újra a védőknek ezt a kapcsolatos kérelmét. A vádtanács Takács dr. bíró előadása alapján a védőknek a Bp. 153. szakaszára alapított kérelmét elutasította, mert a teljesítésre semmi okot sem látott.

A vádtanács nyomban átküldte az iratokat Szlavek Ferenc dr. vizsgálóbíróhoz, aki azokat a vádtanács határozata ellen bejelentett fölfolyamodással együtt soron kívül fölterjesztette a budapesti ítélőtáblához, a hová már az iratok meg is érkeztek.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 3271

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.

Kapható: Éles Ármin, Nagy Farkas, Dalmel Lajos, Dürr, Fejér Gyula stb. cégeknél.

TARKASÁGOK.

(Az obstrukciók.) A fogtechnikusok egyesületének küldöttsége tegnap megjelent a képviselőházban a miniszterelnöknél. Lukács László jóindulatát és támogatását akarták kérni egyesületük és érdekeik részére. A miniszterelnököt fontos adminisztratív teendők foglalták el és a fogtechnikusoknak várakozni kellett. Munkapárti képviselők jöttek-mentek a várakozó csoport előtt és többen meg is kérdezték, hogy mit várnak.

— A miniszterelnökkel akarnak beszélni? — mondotta egyik képviselő. — Nehezen megy. Ő excellenciája nagyon el van foglalva, alig hiszem, hogy egyhamar önökre kerül a sor.

— Nem baj — válaszolt a fogtechnikusok vezetője. — Várunk, ha kell estig is, de addig egy tapotat sem megyünk, míg nem bocsátanak tisztelgő küldöttségünkkel ő excellenciája elé.

Láng Mihály báró munkapárti képviselő, mosolyogva mondotta az elszánt fogtechnikusoknak:

— Uraim ne ijesszenek meg: alig végeztünk a technikai obstrukcióval és önök már a fogtechnikai obstrukciót hirdetik!

(A hü feleség.) Egyik aradmegyei községben történt a következő eset: A férj uram, aki kereskedő, súlyos betegen fekszik és környezete elkészült a legrosszabbra. Tudja és érzi ezt a beteg is, de még mielőtt elköltözött volna, rendelkezni óhajtot; nem ugyan a vagyonával, mert az nagyon kevés volt, hanem az üzletre és a családra nézve.

Odahívja tehát közel az ágyához a feleségét, (aki melleleg legyen mondva, néha-néha szívesen kacsingatott másokra is) és így szól hozzá:

— Kedves feleségem én érzem, hogy nemsokára meg fogok halni, de még mielőtt ez bekövetkeznék, tudomásodra akarom hozni, hogy a Pali segédünk nagyon ügyes, megbízható, derék ember, nőtlenülő sorban is van, kérlek édesem a gyermekeinkre való tekintetből is, hogy halálom után menj hozzá feleségül.

E szavakra az asszony keservesen elkezd sírni és nagysokára, mikor a fájdalomtól magához tért, könnyein keresztül így szól férjéhez:

— Kedves jó férjem, sohasem fogom a jószágaidat elfelejteni s örökké emlékembe foglak tartani és mondhatom neked drága egyetlenem, hogy az általam említett ok miatt is nyugodtan halhatsz meg, mert mi ezt már régen megbeszéltük a Palival.

PATYOLAT TISZTASÁG

és a legkellemesebb
frissesség jellemzi a

Sunlight Szappannal

kezelt ruhaneműeket. Gyorsan tisztít, kiméli a szövedéket és a színeket. Maró alkotórészekből mentes, ezért a legjobb biztosíték ruháink időelőtti elromlása ellen.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

6601

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Megdrágult a só. Tudvalevő, hogy július elsejétől kezdve a vasuti tarifa megdrágul. Ennek következtében a kincstári sóhivataloknál is magasabban állapították meg a só árát. Az aradi sóhivatal közli velünk, hogy a konyhasó métermázsája a jövőben 22 kor. 6 fillér, a marhasó métermázsája 10 kor. 35 fillér lesz, vagyis a konyhasónál 22, a marhasónál pedig 13 százaléki áremelkedés vált szükségessé.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíratilag tudósítás.

Budapest, június 26

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv korlátolt, 12 ezer mm. csendes, változatlan.

Határidő.

	Délt zárhat	2 órai zárhat
Buza 1912. októberi	11 85 - 1 86	11 81 - 1 82
Buza 1913. áprilisi	12.10 - 1.11	12.05 - 12.06
Rozs 191. októberi	9.70 - 9.71	9.64 - 9.65
Tengeri 1912. júliusi	8.90 - 8.91	8.9 - 8.0
Tengeri 1913. májusi	7.68 - 7.69	7.65 - 7.66
Zab 1. 12. októberi	9.58 - 9.59	9.53 - 9.54

Az árak 50 kilónként számítva.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távíratilag tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
1912. június 26.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11 10	11 20
77	11 20	11 25
78	11 30	1 35
79	11 35	11 40

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	11 00	11 10
Rozs	9 50	9 60
Arpa	9 80	9 90
Zab	10 20	10 25
Tengeri	9 20	9 25

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Június 26. —

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	108.—
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	87.75
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	76.90
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	88.—
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	90.—
Magyar nyereményorsjegy kölcsön	206.—
Tizsaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	87.65
Osztrák járadék ezüstben	90.35
Osztrák járadék aranyban	113.25
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₀	87.80
1880. évi osztrák államsorsjegy	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	20.70
Magyar hitelbank-részvény	839.—
Osztrák hitelintézeti részvény	641.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	728.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.14
Német birodalmi márka	118.07 ¹ / ₂
Londoni vista	241.47 ¹ / ₂
Páris vista	95.70
10 márkás arany	23.60

Kőbányai sertés piac.

Június 26

Június 25. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—150 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 158—162 fillérig.

Sertéslelészám: 1912. évi június hó 23. napján volt készlet 36299 drb. — 1912. június hó 24-én felhajtattott 265 drb. — 1912. június 24-én elszállított 422 drb. — 1912. június 25. napjára maradt készletben 36142 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. június 27-én

1. Három házasság története. Humoros. — 2. A Róza. Dráma. — 3. Német tengerészek. Természet után. — 4. Kikebusch eljegyzése. Humoros. — 5. Árván. Dráma. — 6. Maine hadihajó kiemelése az Óceánból.

Előadások kezdete délután 6 órától kezdve esti 11 óráig. A hölgyek köretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.
Ma csütörtökön, 1912. június 27-én:

1. Zigottó nem lóra termett. Rendkívül mulatságos. — 2. Az olasz nő hegedűje. Megható dráma. — 3. Egy pensio története. Kacagató. — 4. A szökött katoná. Amerikai dráma az indiánok között 2 felvonásban. — 5. Vihar Jütland partjain. Mesés tengeri kép.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

Modern Színpad, Központi-szálloda.

Ma, csütörtökön, 1912. június 27-én.

! ! UTOLSÓ ELŐTTI ELŐADÁS. ! !
Max Peltini, Virág Jenő és Radó Sándor jutalomjátékú komikus verseny új kuplékkal.

Elsőrangú erők:

H. Várady Elza, Kelemen Etus,
kabaré diva. táncosnő.

Révész Kató, Daisy Heart, Solti Rózsai,
énekesnő. amerikai énekesnő. kuplé énekesnő.

Ligeti Mariska, a Tro- The 4 Australians,
caderó táncművésznője. a legjobb angol táncsoport.

Max Peltini, Virág Jenő,

az Apollóteater komikusa. a Royal-orfeum komikusa.
Radó Sándor, H.-Heidelberg Albert,
komikus. karmester.

Helyárak 3 és 2 korona.

Kezdet 9 óra után.

Kedvezőtlen idő esetében az előadás a téli-kertben tartatik.

NYILTTÉR.*

Mindenütt Kapható

Kerjen ingyenpróbát

A legújabb amerikai
férfi, női és gyermek
cipők

óriási választékban.

Minden facon. Minden szín

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Vatámint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Egységárban.

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Megnyílt!

Müller J. és Fia

kelmefestő, vegylisztító és fehérneműgözmosságári

gyűjtő-telepe

Arad, Weitzer János-u. 7. sz. (u) gör. kol. palota.)

6641

Mindennemű

**férfi, női és gyermek-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak, vagy festetnek.**

**Fehérneműek hófehérre mosat-
nak és vasalás céljából
elfogadtatnak.**

2804—1912. bjh. sz.

Hirdetmény.

Az aratási idő beállásával közbiztonsági és közrendészeti tekintetből közhírré teszem.

Hogy szénát vagy gabonaneműeket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukoricza földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad.

Erő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmas gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérus helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cseplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendőt készletben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cseplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záródó horgonybádogból vagy keményfából készült szekrényében a következő anyagok tartassanak készletben.

1. 500 gram Bruns-féle zsirtalanított vatta 50 gramos csomagokban; 2. 3 méter sterilgáze üvegben, 1 méteres csomagokban; 3. 5 drb. mulpolya 8 cm. széles, 5 méter hosszú; 4. egy drb. flanelpolya, 8 cm. széles, 5 méter hosszú; 5. 2 drb. Esmarch-féle három szegletes kendő; 6. egy liter 1, 1000, oldalt szublimát veresre festve, felírás: mérgező seb kimosásra; 7. 500 cmt. cinktapsz; 8. egy drb. 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummiszövetpolya; 9. egy tucsat közönséges enyvezett vattatábla; 10. 300 gramm tiszta vazelin; 11. egy drb. nagyobb kötszer olló; 12. 20 drb. biztosító tű; 13. néhány tábla varga kéreg; 14. 10 drb. fasin 20—80 cm. hosszúságban; 15. egy drb. mosó szappan; 16. egy drb. köröm kefe; 17. két törülköző kendő; 18. egy ivó pohár; 19. egy evő kanál; 20. egy kaucuk genyecsésze; 21. egy mozdó tál; 22. egy drb. Vollmann-fele sín és egy karsin fehér bádogból vagy drótkosárból; 23. 100 gramm törköly vagy szilva pálinka; 24. 100 gramm tiszta borecset.

II. Más mozgó (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott cseplőgépeknél hasonlóan jól záródó bádog vagy fatartányban az alábbi anyagok tartandók készletben:

a) 200 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta 25 gramos csomagokban; b) 2 méter sterilgáze üvegben, 1 méteres csomagokban; c) 3 drb. 8 cm. széles, 5 méter hosszú mulpolya; d) 2 drb. háromszegletes kendő; e) 3 drb. szublimát pastilla fahengerben, felírás mérgező, egy drb. 1 liter vízben oldandó; f) 1 drb. gummi szövet polya; g) egy drb. mosó szappan; h) egy drb. köröm kefe.

Amennyiben az I. és II. pont alatt említett cseplőgépeknél a most leírt tartalmassabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszer doboz már volna, készletben a géptulajdonos uti készlet beszerzésére nem köteles.

III. Kézi erővel hajtott cseplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cseplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is két, illetőleg

II. szám alatt említettéknél egy egyén, még pedig elsősorban a gépész, az első segély nyújtásban kellő jártassággal bírjon. (1876. évi XIV. t. cz. 40. és 42. § s)

A cséplésnél valamint az asztagok között dohányozni tilos.

A géptulajdonosa a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevagókat, kéveadogatókat, úgy szintén szecskaavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédsegélyző pénztárnál baleset esetére biztosítani, kivéve, ha meggyőződött arról, hogy az illető pénztárnál baleset esetére külön is biztosítva van. Ha a gép tulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásról teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jogutódainak akkor is felelős ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli.

A cséplőgépeket csak képzett gépészek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelügyelő személyes felelőséggel tartozik, hogy a gép körül itas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahidon 4000 kgr. elegysúlyt meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha arról 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétellett.

Erzsébet, Ségfa és Gáj külvárosokban, vagy Pöltura városrészben a takarmány boglyákban vagy kazalban csak akkor tartható, ha a bogya vagy kazal és az ezt környező épületek között legkevesebb husz méter üres tér marad. több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között husz méter üres tér marad.

Arad, 1912. évi június hó 18-án.

Greén s. k.

h. főkapitány.

2829—1912. pmsz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és évi 2000 korona kezdőfizetés, 720 korona laktér és 200 korona városi pótlékkal a fizetési szabályzat X. fizetési osztályába sorozott számtiszt; ennek betöltésével netalán üresedésbe jövő, 1400 korona kezdőfizetés, 640 korona laktér és 200 korona városi pótlékkal a fizetési szabályzat XI. fizetési osztályába sorozott irodai segédtszti állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, kik a számtiszt és illetve irodai segédtszti állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. által megkívánt képesítési okmányaikat hozzám 1912 évi június hó 1 én bezárólag terjesszék be.

Az állások betöltése a törvényhatósági bizottság általi választás útján eszközöltetik.

Arad, 1912. június 20-án.

Varjassy,
polgármester.

Borszék fürdő

8955

(Csikmege. Vas. Állomás: Marosbóv.)

Klimatikus gyógyhely. 950 méter t. magasságban. Ózondus fenyves körzete. Számtalan természetes szénavíz és vasas gyógyforrás. Hidrogén és meleg szénavas pezsgő és mofetók. Itéssé, aritmatikus bajok, általános elgyengülés, gyermekeknek angolkór és vereségnyerés ellen biztos hatású. — Penztörérendszer a Remény-árállóban — Prospektust küld az igazgatóság.

Hatóságilag engedélyezett végeladás

! Már csak rövid ideig !

A raktáron lévő összes áruk a mai naptól kezdve minden elfogadható árbán lesznek kiárusítva.

Singer Sándor divatárúháza

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossuth“-szoborral szemben.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az alább felsorolt bértárgyak haszonbérbeadása végett, az alább megnevezett helyeken és napokon d. e. 9 órakor — felsőbb jóváhagyás fenntartásával, — nyilvános versenytárgyalás fog tartatni, melyen ugy szóbeli, mint írásbeli ajánlatok tehetők.

Bánatpénzül az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-a teendő le.

A zárt írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva, lepecsételve, kellő felirattal és az előirt bánatpénzzel felszerelve — az árverés megkezdéséig, az árverés megtartásával megbízott hivatalhoz adandók be.

Ezen ajánlatokban a bérbe venni szándékolt terület pontosan megjelölendő s a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűkkel is kiirandó tisztán, érthetően és világosan kijelentendő, hogy az ajánlattevő az árverés feltételeit ismeri és azoknak magát aláveti.

Szó- és írásbeli ajánlattevők, kívánatra igazolni tartoznak vagyoni viszonyaikat és bérleti képességüket.

Oly egyének, akik a kincstárral szemben haszonbéri vagy egyéb hátralékban vannak, bérleti feltételeknek be nem tartása miatt a múltban kifüggesztettek, továbbá kik csőd, gyámság vagy gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésen részt nem vehetnek.

Elkérett vagy távirati, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bérbeadó kincstár fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az ajánlatokat minden indokolás nélkül visszautasíthassa.

A részletes haszonbérleti feltételek mindazon helyeken, ahol az árverés megtartatni fog, megtekinthetők.

Haszonbérbe fognak adatni:

Sorszám	Község	A bértárgy megnevezése	Terület		A bérlet		Kikiáltási ár	Jegyzet		
			hold	öl	kezdeté	vége				
					év, hó, nap					
I. Temesvári kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 2-án reggel 9 órakor.										
1	Gyüreg	Ártéri legelő jegyzői volt kegyadományi föld	116 ¹⁴⁶⁰	8 ¹⁰⁵³	125	920	1912. X.1.	1918. IX.30.	8460 08	Legelőnek.
2	Ötvény	halászáti jog					"	"	98	
3	Temesillésd	majorsági föld	72	1598			1924.	"	730	Évente 12 hold trágyázás és 12 hold zabos búkköny termelési kötelezettséggel
II. Temesrékási kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 3-án reggel 9 órakor.										
1	Hosszuzág	csereföld	125	21	125	21	1912. X.1.	1918. IX.30.	1250	Három részleiben; 1/6 rész trágyázás és 1/4 rész takarmány termeléssel.
2	"	"	40				"	"	400	1/6 rész trágyázás és 1/4 rész takarmány termeléssel.
III. Lugosi kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 5-én reggel 9 órakor.										
1	Szvinicza	durai halászat					1913. I.1.	1918. XII.31.	600	
2	Tápta	temesi halászat					1912. X.1.	1918. IX.30.	80 26	
IV. Báliczi kincst. telepkezelőségénél 1912. évi augusztus hó 6-án reggel 9 órakor.										
1	Hosszuremete	vágás terület	60	1120	60	1120	1912. X.1.	1918. IX.30.	425	Legelőnek.
V. Facsádi kincst. telepkezelőségénél 1912. évi augusztus hó 7-én reggel 9 órakor.										
1	Begaszentes	majorföld és Reservats Hüttung	675	656	675	656	1912. X.1.	1918. IX.30.	1576 70	Legelőnek írtási kötelezettséggel.
VI. Pancsovai kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 8-án reggel 9 órakor.										
1	Baranda	dominális föld	2025	09	2025	09	1912. X.1.	1918. IX.30.	920	feltörési tilalommal.
2	Galagonyás	régi föld, IV. öbl.	429	1506			"	"	4149 70	
3	Ópáva	" " V. "	3915	1068			"	"	23000	
4	Pancsova	" " V. "	948	208			"	"	2755	
5	"	csőlöp és rakodásiidj szedési jog					"	"	101	
6	Szekerény	Temeselőtér	197	1059			"	"	1270	felvágási tilalommal.
7	Tárcsó	Ponyavica meder	42	428			"	"	126	
8	Torontálalmás	Temeselőtér	291	1580			"	"	520	
9	Ujzozora	csereföld	200	747			"	"	2490	
VII. Nagybecskereki kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 9-én reggel 8 órakor.										
1	Csenta	vadászati jog az 1400 b. területen					1912. X.1.	1918. IX.30.	66	
2	Farkasd	dominális föld	782	1001			1913. I.1.	1915. IX.30.	2000	A csonka év egész évek vételik.
3	Orlód	dominális föld	495	828			"	"	2000	feltörési tilalommal; a csonka év egész évek vételik.
4	Nagybecskerek	Begahalászat					1918. XII.31.	"	305	
5	Perlasz	I. sz. Begahalászat					"	"	490	
6	"	III. sz. Tisza-dunai halászat					"	"	1000	
7	Tamáslak	dominális föld	1393	1483			"	1915. IX.30.	4000	A csonka év egész évek vételik.
8	Titel	halászáti jog: Titel-Sajkálak A'sókovili Duna-Tisza halászat					"	1918. XII.31.	3800	
9	Torontálziget	dominális föld	2140	1024			"	1915. IX.30.	3500	A csonka év egész évek vételik.
10	Torontáludvar	"	2268	910			"	"	4000	"
VIII. Kevevárai kincst. telepkezelőségénél 1912. évi augusztus hó 10-én reggel 9 órakor.										
1	Deliblát	dominális nincs ármentesítve	403	1590			1912. X.1.	1918. IX.30.	2155	
2	Dunadombó	r-ti legelő	245	1404			"	1915. IX.30.	600	
3	Temesmiklós	legelő	372	309			"	1918. IX.30.	3455	
4	Temessziget	legelő	1916	1393			"	"	2017	
IX. Magyarpécskai kincst. ispánságnál 1912. évi augusztus hó 3-án reggel 9 órakor.										
1	Kovási	csárdaföld	91	1039			1912. X.1.	1918. IX.30.	1840	1/6 rész trágyázás; 25% takarmány termelés és épület fenntartási kötelezettséggel. Kisgazdák bérletársulata előnyben részesül.
X. Mosniczai kincst. telepkezelőségénél 1912. évi augusztus hó 5-én reggel 9 órakor.										
1	Mosnicza	legelő	44 ¹⁰⁰⁸	10 ⁴³	60	1071	1912. X.1.	1918. IX.30.		

Arad, 1912. június hó.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztuk.)

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 5741

Telefon szám 23.

Telefon szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapokat, műmárvány teraszó és mozaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket, pallókat, cserepet, téglát, vasbetétes kutgyűrűket, kályha-alátéteket tetszés szerinti hosszúságu itató vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket és terveket, vasbetétes betonhidakra és járdák betonozására is készít. 5841

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt

rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívül olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészíttetnek. Ortopéd cipőket szakszerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Új épület- és butorasztalos műhely.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Aradon, gr. Károlyi-utca 10. sz. alatt egy jól berendezett

épület- és

butorasztalos műhelyt

rendeztünk be. Elvállalunk összes e szakmába vágó munkákat ugyszintén iroda-, portale- és üzletberendezéseket is legmodernebb kivitelben, legjutányosabb árakban.

Költségvetéssel és rajzzal készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogást kérünk:

Tury Ferenc és Kovács Miklós.

Tanulókat felvesszünk.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, azaz a hirdetés minden sorára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 68-ot st.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elter — vagy hirdetőhelyekben. Tudakozásul a hirdetés száma mindenkor közzendő. A hirdetés megkezdéséig (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg cserélendő. Az apró hirdetések díja a szöveg utolsó sorára számított. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A logikább hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kíván: azaz a választáshoz szükséges jelzők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételére díja az utolsó megkezdésű HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Margithám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 8487

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

OKTATÁS.

Julius hó 1-én

kezdődik a nyári tanfolyam gépirás, gyorsírás, könyvelés, állasközvetítés díjtalan. Ugyanott német francia és angol nyelvű keresk. levelezés elsajátítható. Ziffer Sándor, József főherceg-ut 7. I. em. 4218

Szép fogakat

szépíteni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolln fogoromja. 1-5251

KIADÓ LAKÁS.

Sina-utca 6. Tökölj-tér

sarkán lévő bérházban egy 4 és több 2 szobás lakás kiadó. Értekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19 szám. Telefon 627 szám 2741

Elegánsan

butorozott különbejárta szoba, július hó 1-re kiadó. Andássy-tér 9. I. em. 4270

Kiadó.

A Textil gyár közelébe Sörház u. 11. sz. új házban, 2 szobás utcai uri lakás és 1 szobás udvari lakások azonnal, esetleg aug. hó 1-re. 4075

3 szép szoba.

fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27. szám. 4203

Augusztus 1-re

egy 5 szobás különálló lakás fürdő szobával, azonkívül raktár és műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Hasszinger-utca 5. 3917

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. 1-5251

A legjobb minőségű

gyertyánfa-babuk és 1. sz. „Lygnum-sanktum“ teke-golyók nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 3201

LAKÁST KERESNEK.

November 1-re keresek

a belvárosban modern négyszobás lakást. Szöllösi István, tanítóképző-igazgató, József főherceg-ut 12. szám. 4258

ALKALMAZÁST KERES.

Ruha és fémernemű varrónő házaknál és otthon varrást vállal. Schnur Anna, Bercsényi Miklós-utca 29. 4220

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyvédi irnokot

gépirót, lehetőleg románul beszélőt keres dr. Szöllösi Zsigmond, Magyarpécskán. 4227

Vendéglő

kerestetik, óvadékkal és román nyelv tudással, berendezett jömenetelű vendéglőbe. Ajánlatok: Koszta János vendéglő tulajdonoshoz, Nagyhalmaóra intézendő. 4141

Ügyvédjelölt,

ki hosszabb irodai gyakorlattal bír, azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 4231

15-16 éves erőse fiú tanuló-
nak felvétetik, fizetéssel, Scheibel Vilmos vízvezeték-berendezőnél, Szabadság-tér 10. szám. 4208

Most végzett fiatalember

jó írással, nagykereskedés irodájába azonnal felvétetik. Ajánlatok „Szorgalmas“ jelige alatt, a lap kiadóhivatalába küldendők. 4225

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hissz tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árárt kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetkezeténél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Nyara!óknak 4481

előnyös kölcsönkönyvtári bérlet, tet-szés szerinti kicseréléssel. Minden új mű raktáron. Magyar és német szépirodalmi művek és folyóiratok minden elfogadható árban kaphatók. Divatlapok legnagyobb készlete. Krausz Paulin, színházépület.

Világhírű „Rex“

befőttes-üvegek minden nagyságban és minőségben jutányosan kaphatók Fischer Mór üveg- és porcellán-üzletében Arad, Andrásy-tér (Fischer Eliz-palota) 4011

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli“ szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Johan Maria Farina

valódi kölni viz aradi főraktára Róna Jenő kefe-, pipere-, illatszer- és bőrdíszmüaru üzletében, eredeti gyári áron lesz árusítva. 3291

Egy nagy

szabó asztal, nagy tükör, szabó-ollók és vasalók, több rend viszsamaradt új ruha, használt ablakok jutányos áron eladók. Wes-selényi utca 26. 4:01

Vanílió

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Süítő-por Baking Powder, finom tészta készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. 1224

Befőttes üvegek

minden nagyságban és minőségben legjutányosabban kaphatók Süti Józsefné üveg- és porcellán-üzletében, Forrai-utca 2/c. Telefon 478. sz. 4261

KÜLÖNFÉLE.

Tágas raktárt

butorelhelyezésre keresek azonnalra. Cim a kiadóhivatalban. 4271

Feltétlen uri ház

kerestetik a hol két, 9-10 éves gimnáziumba járó gyermek teljes ellátás és felügyeletben részesülhetne a jövő tanév ideje alatt. Szíves ajánlatokat szíveségből átvesz Lengyel Lőrinc, butornagykereskedő cég. 6654

Virágok és rózsák

élősdieit és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.“ Sikor biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5251

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszer-tára Arad. 1224

Poloskairtást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközzel. Telefon 789. 4187

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a leg-szolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyanintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Ház eladás.

Urbán Iván-utca 38. (volt Fejsze) Sarok telek és ház eladó. 3911

Kápolna-utca

8. számú jól jövedelmező kisebb bérház szabadkézből eladó. Ugyanott butorozott szoba villanyvilágítással kiadó. 4081

Eladó.

Új ház, 15 évig adómentes, a honvédhuszár laktanya mögött, kedvező fizetéssel. Értekezhetni Oppenheimer Mór építési irodában. Szabadság-tér 17. Telefon 839. 4075

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó karban lévő szőlő eladó, amely esetleg alkalmas lakóház telkekre is, ugyancsak eladó a Választó-utca 33. sz. alatti földszintes és a Kossuth-utca 40. szám alatti emeletes ház. 3999

Eladó szőlő.

Ménesen egy 4 holdas termő, a mostani viharoktól is megmenekült, jókarban lévő szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4268

Eladó

egy ház, jó forgalmu szatócsüzet és kerckmával. Cim a kiadóhivatalban. 4224

Eladó ház

emeletes, 14 évig adómentes, kedvező fizetési feltételek mellett. Cim a kiadóhivatalban. 4172

Világosan,

egy szép fekvésű termő szőlő, helyben a főtérhez egészen közel egy ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2331

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek“ perme-
tezése által. Vojtek és Weisz. 1-5251

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdieit ellen legbiztosabban a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek“. Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

Apró hirdetések folytatása.

ÜZLETEK.

Enyveshát

vállalat üzleti berendezése és fényképező-gép eladó. Ugyanott üzlethelyiség kiadó. Cím a kiadóban. 4228

Pécskán.

Egy negyven év óta önálló jó menetelű borbélyüzlet azonnal eladó, a főtérhez igen közel teljesen újonnan berendezve, évi jövedelm 6000 korona, a vétel kedvező részletekben. Bővebben értekezhetni válaszbélyeg ellenében: Bodrozsán Aurél borbély. 3910

Borosjenőn

a főtér legforgalmasabb helyén egy vegyes és fűszer üzlet, más vállalkozás miatt eladó vagy bérbeadó. Cím: Kleindl Mátyásné, Borosjenő. 4289

Körösmahelyiségnék

alkalmas helyiséget keresek augusztus elsejére, a Thököly-tér közelében. Írásbeli ajánlatokat Farkas Ábrahám címre kérem. (Lázár Vilmos utca 1.) 4278

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cárnál
Arad, Tölgypalota 1. sz. sz. sz.

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintertaktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)
Különlegesség szénsav és légnomású sörkímérő szekrényekben. 3411

Asztalos műhely áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

műbutor asztalos műhelyemet
Wesselényi-utca 33. sz. alá
helyeztem át.

A n. é. közönség további pártfogásáért esedez:

Szőke János,

műbutor asztalos 4265

Bér-autók
Taxameteres
Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Jó egészségének fenntartására használjon mindenki Kárpáti-féle

epéhajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Képes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4278
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság.

Hirdetmény.

Alapszabályaink értelmében, kir. közjegyző jelenlétében, a következő számú részvények lettek kisorsolva: 130 172 203 213 247 250 301 331 377 390 456 486 557 579 584 671 675 692 710 712 756 786 802 804 841 856 859 863 893 893 933 955 967 972 991 1000 1010 1085 1099 1100 1118 1132 1173 1176 1217 1220 1222 1228 1235 1276 1295 1307 1360 1388 1392 1409 1418 1426 1427 1549 1582 1651 1662 1669 1674 1689 1714 1786 1772 1788 1801 1849 1885 1887 1952 1962 1965 1967 1982 1983 1988 1993 2006 2022 2035 2039 2056 2064 2084 2101 2112 2127 2163 2290 2312 2322 2332 2410 2418 2427 2439 2505 2516 2610 2614 2651 2652 2673 2675 2689 2699 2704 2713 2716 2756 2760 2792 2859 2866 2882 2963 2965 3014 3045 3080 3085 3087 3098 3101 3104 3130 3137 3141 3203 3205 3245 3260 3292 3293 3316, mely részvények **folyó évi augusztus hó 1-től kezdve** a társaság pénztárána egyenkénti 200 korona készpénz és az élvezeti jegy kiszolgáltatása mellett beváltatnak.

Arad, 1912. június havában.

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság igazgatósága.

4267

ABBAZIA

nyáron a legmodernebb

tengeri fürdő,

ősszel, télen, tavasszal a legpompásabb

klimatikus gyógyhely.

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma ARADON.

Végez vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomortartalom vizsgálatokat, Wassermann-féle **Lues reactiót** Malaria plasmodium kimutatását, Vidal Ficker Tiphus, Paratiphus (Pucetos) lumbalis, pleurális abdominalis folyadékok vegyi bacterologicus és cytologicus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem- és fülváladék bacterológikus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma) Korszövettani vizsgálatok stb.

Elfogadunk vizsgálatokra viz, talaj, liszt, kenyér, hus, kolbász, tej, vaj, zsir, bor, cognac s más szeszes italok ecet, mesterséges tápszerek, piperecikkek, fűszerek, petróleum stb.

Az orvosi laboratórium vizsgálatait **Dr. Lukács Jenő** és **Dr. Pozsgay István** orvos urak míg egyéb kémiai vizsgálatokat **Dr. Netzasek Adolf** v. állami vegyész fogja végezni. 2201

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Mesés szép lesz az a hölgy aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltűntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra. 841

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőfgyógy 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó **köhögés és rekedtség** elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál thea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

gyógyszertárban **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.**

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi díszmű és játék-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

A mesterdalnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 5681

KAUCSUK-SAROK.

Minden nedves helyiség szárazzá tehető

WATPROOFFAL

a legalkalmasabb talajvizszigetelő, falazatszárító
és homlokzat-**A WATPROOFF** kitűnőségét bizonyítja
védő anyag. az alábbi elismerő levél.

T.

„WATPROOFF” talajvizszigetelő, falazatszárító
és homlokzatvédő vállalat

Budapest

VI. Nagymező utca. 35.

Nedves pincénket, amelyet magasan álló talajviz miatt
nem tudunk értékesíteni, sikerült Önöknek „WATPROOFF”
telítő szerükkel annyira elszigetelni, hogy ma ugyanazon pin-
cét teljesen száraz állapotban bírjuk és abban technikai
cikkeket tartunk állandóan beraktározva.

Megelégedésünket nyilvánítandó, egyben felhívjuk Önöket
ajánlattételre, hogy ugyancsak egy másik pincehelyisé-
günket vízmentesen elszigeteljük, amelyben telefon-
központot akarunk létesíteni és nem kételkedünk, hogy
rendszerükkel képesek lesznek ezen helyiségeket is rendelésünk
átadása esetén oly módon szárazzá tenni, hogy ilyen érzékeny
természetű műszer is, azok ártalma nélkül ott állandóan el-
helyezhetők lesznek.

Kiváló tisztelettel

HAZAI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(Sangerhausen-Eisele.)

6651

Minden munkáért garantiát vállalunk.
A leggyorsabb és egyedül biztos legolcsóbb eljárás.
Telefon: 721. szám. Prospektus ingyen.

Szakzerű felvilágosítással szolgál:

FÁBIÁN JÓZSEF

építész és építőmester ARADON, a „WATPROOFF” egyedárusítója.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel

értésíteni, hogy

réz- és vasbutor gyáramat Aradon,
József főherceg-u. II. sz. és Karolina-utca sark-
hálzá helyeztem át, ahol

réz- és vas-butorokat

a leggyorsabbtól a legmodernebb kivitelben ké-
szíttek. Rézgyakot, mosdósztalokat és éjjeli szek-
rényeket márványlappal, ruhafogasokat, vasbutoro-
kat, sodrony ágybátéket és kocsifüléseket, gyer-
mekágyat és gyermekkoscsikat, kertü berendezése-
ket, tűzmentes pénzszekrényeket, faredőnyöket és
rolettákat önműködő hengerrel rugókat és ruga-
nyos árukat a legolcsóbb árakon. Vidéki megrende-
léseket is pontosan teljesíték. A n. é. közönség be-
cses pártfogását kérve maradtam tisztelttel

GARAI MÁROLY

RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA

ARADON

JÓZSEF-FŐHERCEG-UT 12

TELEFON 647

Legfinomabb cukorkák

elsőrendű gyártmányu
csokoládé és cacaók
nagyban és kicsinyben
legelőnyösebben besze-
rezhetőek

NÉMETH IMRE

csukorka különlegességi
üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.

8755

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

Aradi nyoma részvénytársaság környezeti adója, közgyűlésének és betűtörvénye.